

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmontolten levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Készítőre nem adtatnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyitlőben minden garmondos díja 30 kr.

HÍRDETSÉGI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek: Minden egyes szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díszbetűk a körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden centiméter után 3 kr számítanak.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések a „Zemplén” nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

256/88. sz.

Zemplénvármegye főispánjától.

Tekintetes úr!

Vármegyénknél az árvíz által sújtott jelentékeny részében a kárvallottak ezen elemi csapásnak eddig még csak anyagi roszt oldalt érzik, de nagyon féltik, hogy egyrészt a nyomor, de még inkább az árvíz okozta talaj és kulfertőzés, továbbá a lakások és egyéb felszerelések megnevésedése számos megbetegedést fog szülni, melyek az általános csapást még fokozni s esetleg járványok keletkezése által a nyomort még a víz által megkímélt szomszéd területekre is terjeszteni fogják.

Ennek a lehetőséghez mért megakadályozása első sorban a vmegyei és községi egészségügyi közegek legmagasabb feladata s nem csak hivatalos, de emberbaráti kötelessége is.

Miért is felhívom az árvíz sújtotta vidékek járás- és körorvosait, hogy mihielyt a víz apadása megengedendi az árvíz által sújtott községeket a körorvos urak saját köreikben, a járásorvos urak pedig első sorban a be nem töltött orvosi körök területén azonnal látogassák meg s ott egybegyűjtve a lakosságot, azt a következőkre figyelmeztessék:

Hogy nincs veszedelmesebb az egészségre a nedves lakásnál, kivált ha az iszappal van megzsennyezve.

Miért is tanácsolják nekik mindenekelőtt az iszapnak a hajlékból való lehetőleg teljes kitakarítását. Hol a szoba csak sároztott, ott még a föld is legalább 1 lábnyira kiásandó, kihordandó és száraz homokkal, törmelékkel vagy földdel kipótolandó. A padlózott szoba lehetőleg szintén felszedendő s az alatta levő iszap szintén kihordandó, vagy ha ezt a körülmények nem engednék, a padló forró luggal lesurrolandó.

Az átázott falak vakolatját legtanácsosabb lefejtetni s ezután száraz időben ajtót, ablakot nyitva kell tartani, hogy a falak és padló kiszáradjanak. A fűtés a szobák száradását jelentékenyen elősegíti. A lakásba addig, míg ki nem szárad, behurcolkodni életveszélyes, minélfogva oly helyeken hol az illetők ideiglenesen már száraz hajlékban elhelyezhetők, a nedves lakásokba való behurcolkodás a község és hatóság által meg-

is akadályozandó. Hol már hajlék nem áll rendelkezésükre, tanácsosabb a padon háltni, mint az átnevésedet szobában.

A házakba való behurcolkodás után még egy jó darabig a nyoszolyákat nem kell a falhoz közel állítani, az ágynevet nappalra ki kell vinni a napra vagy a padra száradni, s a padlót szárazmával vagy gyékénnyel befedni, ha ez a nedveséget magába szítja ezeket nappalra szintén a szabadra kitenni.

Az életnemüket, kenyeret ne tartsák a nyirkos szobában, mert megpenészednek s megromlanak.

Nem kevesebb gondot igényel a ház környéke is, a honnan az összekapart iszap — mely igen könnyen rothad — lehetőleg távol helyre a kertbe elhordandó.

Igen nagy gond fordítandó az ivóvíz tisztaságára s azért hol kutak vannak használatban, azok használat előtt az iszaptól teljesen kitisztítandók.

Hol az ivóvíz roszt, ott azt kevés borral, vagy pálinkával vegyithetni. De a mily üdvös ezen italok mértékletes élvezete ilyenkor, ép oly káros és veszedelmes az iszákosság, korhelykedés és mindennemű kimerülés.

Magában értendő, hogy a hasznos házi állatok hajlékával hasonló eljárást kell követnünk, mint saját lakásunkkal, ha azokat betegségektől, különösen lépfenétől meg akarjuk óvni.

Esetleg fellépendő betegségeket a lakosság ne hanyagoljon el, de azonnal, a baj kezdetén forduljon orvosi segélyért, annál is inkább, mert ki vagyonát az árvíz alatt elveszté, nem csak orvosi segélyben részesül ingyen, de ingyen kapja az orvosságot is.

Ezeket csak irányadóul jeleztem tekintetes ur előtt, hogy a kárvallottaknak ilyforma oktatást adjon, bővívte azt saját tudományos ismereteiből és a viszonyokhoz mérten. Azonban ne elégedjek meg az oktatással, hanem meglátogatván a lakásokat, igyekezze személyes meggyőződést szerezni a dolog mibenlétéről. Ott, hol lelkesek s más az értelmiséghez tartozó egyének is laknak, tanácsos lesz ezeket felkérni, hogy a jelenlegi szomorú helyzetben semmivel nem gondoló népet ezekre folyton figyelmeztessék s ez által nem csak azt, de esetleg önmagukat is óvják meg bekövetkező fertőző és ragályos betegségektől.

leírás kedveért feltüntetve mindenütt a mai állapotot is, t. i. a házak számát az 1880. évi összeírás alapján. E szerint:

A házak száma:	1598-ban:	1880-ban:
Tarcalon	180	563.
Sárospatakon	175	595.
Ujhelyben	172	1028.
Tokajban	163	642.
Kis-Patakon	142	201.
Tályán	135	565.
Mádon	120	580.
Liszkán	110	409.
Homonnán	100	306.
Tolcsván	95	490.
B.-Kereszturban	90	223.
Megvaszón	89	456.
Terebesen	87	686.
Nagyimihályban	85	368.
Sztropkón	82	305.
Helmecezen	80	250.
Zemplinben	80	142.
Szerencsen	76	335.
Varannón	75	210.
Szinnán	75	338.
Sztakcsinban	70	135.
B.-Ujlakon	67	149.
Ubyán	65	118.
Leleszen	60	254.

A házak száma:	1598-ban:	1880-ban:
Szécs-Kereszturban	59	200.
Órmezőn	59	159.
Szentesen	57	151.
Battyánban	57	90.
Gálszécsen	55	322.
Szerdahelyen	54	101.
Nagy-Géresben	50	87.

TÁRCA.

Zemplén vármegye a XVI-ik században.

Nagy Gyulától.

(Folytatás.)

Következnek a Gersei Pethők, István, Ferencz és Gáspár, a sztropkói tartományban 618 jobbágygal.

Király ő felsége, vagyis a királyi kincstár tarcali, tokaji, bodrog-kereszturi stb. birtokai 392 jobbágygal.

Paczt Ferencz	273 jobbágygal;
Bacsikai Miklós	137 „
Alaghi Ferencz	134 „
A leleszi prépostság	129 „
Pete Márton városi püspök	110 „
Forgács Zsigmond	102 „

Ezek után a Tárkányiak, Monokiak, Sóvári Soósok, Barkócziak, Sztáraiak, Vinnaiak, Eödönfiek s a többi Nagymihályiak, Nátafalusiak, Viczmándiak, Körtvélyesi Rákócziak, Füzesériek, Azariak, Vékeiek, Tussaiak, Szemerék, Izsépiek, Pelejteiek, Ujfalusiak, Lónyaiak, Mórék, Nyomarkaiak, stb., összesen 110 birtokos nemes, kik legalább 10 jobbágyot számláltak; továbbá 127 birtokos nemes 3—9 jobbágygal és végül 147 birtokos nemes, kik saját curiájokon kívül 1 vagy 2 jobbágnál többet nem bírnak.

Érdekes statistikát nyújt a helységek castruma is, ha népességök szerint veszszük sorba. Legyen szabad ezuttal csupán azoknak a nagyobb helységeknek ily sorozatát összeállítanom, melyek legalább 50 jobbágy-házat számláltak, világosabb

Fordítson gondot arra is, hogy a községekben hátramaradó pocsolyák ideje korán lecsapoltassanak, s magyarázza meg nekik azt, hogy azok lassu száradása szüli leginkább a váltólázat.

Végül még felhívom tekintetes urat, miszerint körutjában arra is terjessze ki figyelmét, hogy kik és hol szenvednek valóban inséget? ha talál ilyeneket, hozza azt azonnal tudomásomra.

Különben a tapasztalatokról szóló kimerítő jelentését akár községenként, akár egész területéről nekem **mielőbb** mutassa be.

Felesleges hangsúlyoznom, hogy akkor, midőn szemben ezen elemi csapással minden hatósági közeg erejét tulfeszítve tette meg kötelességét, az orvosok el fognak szintén mindent követni, hogy a már magában véve nagy baj még nagyobb utókövetkezményei tőlünk lehetőleg elháríttassanak.

S.-a.-Ujhely, 1888. ápril 2-án.

Molnár,
főispán.

4564. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

10 főszolgabőrnek.

A nmgm m. kir. igazságügyminiszter ur által f. évi március hó 5-én 947. sz. a. az eredeti érvénytelenség alapján helyt fogható törlési keresetek megindítása határidejének megrovidítése tárgyában a kir. törvényszékek és telekkönyvi hatóságokkal felruházott kir. járásbírósgokhoz az 1886 évi 29. t.-c. 76. §-a alapján kibocsátott korrendeletét a nmgm m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi március hó 15-én 17575. sz. a. kelt kegyes intézvénye folytán másolatban azon felhívással adom ki, hogy azt járásuk összes községeiben azonnal tegyék közzé, s annak közzétételét az egyes községekben saját hatáskörükben szigoruan ellenőrizvén, ennek megtörténtéről, valamint az egyes községekben a közhírré tétel módjáról teygenek jelentést.

S.-a.-Ujhely, 1888. márc. 27.

Matolai Etele, alispán.

(Másolat).

17575. számhoz. Másolat. 947. szám. A m. kir. igazságügyminiszteriumtól. Korrendelet, az összes kir. törvényszékeknek és a telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbírósgoknak. Az 1886. 29. t.-c. 76. §-ának 6, 7, 8, 9. és 12. pont-

Ezek Zemplén vármegye legnagyobb és legnépesebb községei a XVI-ik században. Rövidre szabott időnk nem engedi, hogy tovább folytassam a sorozatot, melynek teljes összeállítását és több szempontból is megvilágítása, csak egy nagyobb helytörténet munka feladata lehetne.

Búcsút kell vennünk az adóljstromoktól, hogy vázlatos előadásom másik forrásához, a dézma-rovásokhoz vezethessem tisztelt hallgatóimat.

A dézma — mint közönségesen tudva van — kétféle volt: egyik illette a püspököt, ez a tulajdonképeni dézma, decima = tized; a másikat a földesúr szedte, ezt neveztek kilencededézsmának.

»A kinek Isten egy évben tized adott, a tizediket adja Istennek.« Ez ama törvény, mely az egyház főpapjainak a tized-szedés jogát biztosította. Eleinte a föld mindennemű terméséből és gyümölcséből dézmát vettek; idők jártával azonban sok visszaélés történnén, Mátyás király 1481-ben újabb törvényt hozott, mely szerint papi tized csupán borból, bányából, méh-rajból, s a tavaszi és őszi gabonából, búzából, zabból, árpából szedhető; és e gazdag jövedelmi forrás főleg arra szolgált, hogy belőle a főpapok az ország védelmére állítandó fegyveres csapatokat tartassák.

A török világban azonban a püspöki székek gyakran hosszabb ideig betöltetlenül maradván, vagy ha be voltak is töltve, az egyháznagyok a háboru veszedelmei közepette és a töröktől való félelem miatt székhelyökön nem lakhatván, gazdag jövedelmeiket, melyeknek legjelentékenyebb részét éppen a papi dézmák adták, nem élvezhették s ennek következtében honvédelmi kötele-

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

jában foglalt felhatalmazásnál fogva a következőket rendelem: I. Az idézett törvényszakasz 6. pontja alapján 1. §. Ha jelzálog intézeteknél, árvapénztáraknál, takarékpénztáraknál és nyilvános számadásra kötelezett mai pénzüzeteknél fennálló és jelzálogilag már biztosított valamely tartozásnak átváltoztatása (convertio) céljából valamely jelzálog intézettel, árvapénztártól, takarékpénztártól vagy nyilvános számadásra kötelezett más pénzüzetektől kölcsön vétetik fel: mind a jelzálogi adós, mind az új hitelt nyújtó pénzüzetet illetőleg pénztár jogosítva van a zálogjogi bekebelezés iránti beadványban a telekkönyvi hatóságnál kérelmezni, hogy az új kölcsönre nézve bekebelezendő zálogjog azon elsőbbségi rangsorozatban részesíttessék, melylyel az átváltoztatandó régebbi tehertétel birt. 2. §. Hogy az 1. §-nak megfelelő kérelemnek az újabb zálogjog bejegyzésével egyidejűleg hely adathassék szükséges a) hogy a jelzálogilag biztosítandó új tőke-tartozás a már bejegyzett régi tőke tartozást, illetőleg annak hiteles könyvkivonattal, vagy hitelesített számlával kimutatandó még kifizetetlen tőke hátralékát meg ne haladja, kamatláb, biztosítéki összeg és egyéb mellékkötelezettségek tekintetében pedig az előbbinél terhebb kikötést ne tartalmazzon, a törlesztési idő különbözősége és az újabb kölcsönt adó pénzüzetnek törvényes kiváltságai azonban a kérelem teljesítésének akadályul nem szolgálhatnak; b) hogy azon kötelező okirat tartalmából, melynek alapján az új zálogjog bejegyzendő, világosan kitűnjék, hogy az új kölcsönügylet a már jelzálogilag biztosított régebbi követelés átváltoztatása céljából kötött; c) hogy a régebbi tartozás erejéig bejegyzett zálogjogok törlése egyidejűleg kieszközöltessék és a törlés alapjául szolgáló nyugta tartalmából kitűnjék, hogy a régebbi tartozás a bejegyzendő újabb kölcsönből törlesztett és d) hogy azon esetben, ha a törlendő régebbi zálogjog alzálogjoggal van terhelve, ezen alzálogjog törlésének bekebelezése is alkalmas nyilatkozat alapján egyidejűleg kieszközöltessék. 3. §. Ha a jelzálogi adós, vagy újabb hitelezője az újabb zálogjog bekebelezése iránti kérvénynek benyújtásakor a régi terhelés és esetleg az ama bejegyzett alzálogjog törlésének bekebelezésére alkalmas és a 2. §. c) és d) pontjainak megfelelő okiratot be nem mutathatja, a 2. §. a) és b) pontjaiban körülírt kellékek kimutatása mellett jogosítva van az újabb zálogjog bekebelezése iránti beadványban azt kérelmezni, hogy az újabb zálogjog bekebelezése mellett feljegyztessék, hogy azon esetben, ha a régebbi zálogjognak és esetleg alzálogjogok törlései 6 hónap alatt benyújtandó újabb kérvénnyel a 2. §-a és esetleg 2. pontjának megfelelő okirat alapján kieszközölendő az új zálogjog a törlendő régebbi zálogjogok elsőbbségi rangsorozatába lép. Az ily feljegyzést elrendelő végzésben a 6 hónapi határidőnek utolsó napja naptárlag kiteendő. Ha a törlés a kitűzött határidő alatt kéri és a kérvényben a 2. §-a a) és esetleg 2. pontjában körülírt kellékek kimutattnak, a törlés elrendelésével egyidejűleg kimondandó, hogy az újabb zálogjog a törült régebbi zálogjogok elsőbbségi rangsorozatába lépett és ezen körülménynek a C. lapon való telekkönyvi bejegyzése elrendelendő. A kitűzött 6 hónap elteltével, ha a határidő lejártáig az átváltoztatandó tehertétel törlése iránt, a 2. §. c) és d) pontjainak megfelelően felszerelt kérvény be nem adatott, a feljegyzésnek

zetségöknek sem tehettek eleget; a minék következése lett, hogy e jövedelmeket a hatalmas világi főurak vagy orszákkal foglalták el, vagy pedig, mivel az általok tartott hadak fizetését az ország pénztára fedezni nem bírta, ennek fejében a püspöki jövedelmek mintegy haszonbérbe adtak át nekik. Így volt ez különösen a Ferdinánd és Zápolya János közt folyt háborúk idején, mikor a versengő királyok egyes vidékek dézma-hasznát gyakran jutalmul is osztogatták párthiveiknek.

János király halála után a töröktől meg nem hódított vagy kevésbé háborgatott felső-magyarországi vármegyék dézmái lassankint a szepesi kamara kezelése alá jutottak, s a XVI-ik század közepétől kezdve valóságos kincstári jövedelmet képeztek, mely főleg hadi segélyre s a várak fentartására és ellátására fordítottak.

Zemplén vármegye, mint az egri püspökség tartománya, eleintén az egri várhoz szolgáltatva a tizedet, utóbb királyi dézmások szedték és adtak számot róla ő felsége kamarájának.

A tized-szedés ideje a bárányokra nézve szent János-napig (jun. 24.), a gabonára szent István király napjáig (aug. 20.), a méhekre szent Mihályig (sept. 29.), a borra nézve pedig Vízkeresztig (jan. 6.) tartott; e határnapokon túl a jobbágy a tizedet ott hagyva, többi termését elhordhatta.

A dézmásnak magyarnak és birtokos nemeknek kellett lenni, kinek »hívséghez és tökéletességéhez« bizni lehetett, hogy »az ő felőle való reménységnek eleget teszen.«

A bárány-dézmás utasított, hogy »minden falut megjárjon és nagy szorgalmatossággal megértse és tudja az juhos embereket, kinél mennyi

törlése hivatalból rendelendő el. 4. §. Az átváltoztatandó régebbi követelés behajtása iránt folytatott pernek, vagy az arra vonatkozó végrehajtási jognak, becslésnek és árverésnek telekkönyvi feljegyzése nem szolgálhat akadályul arra nézve, hogy az új kölcsön a régi kölcsön zálogjogának rangsorozatában részesíttessék (2. §) 5. §. Illetőleg a rangsorozat feljegyztessék, (3. §) 5. §. Ha a törlendő régi zálogjog többrendű telekkönyvi jószágtestekre egyetemlegesen van bejegyzve, annak elsőbbségi rangsorozatával az új zálogjog csak akkor kebelezhető be, illetőleg az új zálogjogok a régebbi zálogjog elsőbbségi rangsorozatába lépte, csak azon esetben mondható ki, ha a régi zálogjog az összes egyetemlegesen terhelt ingatlanokról töröltetik. 6. §. Az e tárgyban benyújtott és végzésileg elintézendő kérvények és mellékleteik alapján és tartalmára, valamint az azok elintézésére, az elintézés fogantatására és a végzések elleni jogorvoslásokra nézve és az 1855. évi december 15-én és illetve 1870. évi február 5-én kelt ttkvi rendeletekben foglalt szabályok szolgálnak zsinormértékül, azon eltéréssel, hogy a kérelem jegyzőkönyvi felvétele helye nincs. II. Az idézett törvényszakasz 7. pontja alapján: 7. §. Ha a ttkvi rendeletnek 116. és 117. §-ai értelmében a bejegyzett egyetemleges zálogjogok teljes törlése rendeltetik el: a törlés nem csak a főbetétben, hanem az összes mellékletekben is, ha pedig az egyetemleges jelzálognak csak egy részéről rendeltetik el a zálogjogok törlése: akkor a törlés a főbetétben, ezenkívül mindazon betétben, mely a zálogjogi megterhelés alól kibocsátott, a ttkvi rendeleteknek 162 §-ában előírt módon, egész terjedelemben való bevezetés által, fogantatandó. Érintetlenül maradnak azonban a ttkvi rendelet 108. §-ának ama szabályai, hogy az egyetemlegesen biztosított követelés tekintetében történt változtatások alzálogjogok, engedményi átruházások, törlések, a főbetétben teljesített bejegyzés által a mellékjelzálogokra nézve is hatályosakká válnak is hogy mindazon ttkvi kérvények, melyek az egyetemlegesen biztosított követelést a fentebbi módon tárgyazzák, tehát a törlési kérvények és azon ttkvi hatóságnál nyújtandók be, melyet a főbetét vezetése illet. III. Az idézett törvényszakasz 8. pontja alapján: 8. §. Az, aki magát valamely bekebelezés által nyilvános képviselője, ha a bekebelezést rendelő végzés részére saját kezéhez szabályszerűen kézbesített, a polgári eljárás alá tartozó törlési keresetet (telekkönyvi rendelet 148—151.) az időközben nyilvános jogokat nyert harmadik személyek elleni joghatállyal csak a végzés kézbesítésétől számított hat hónap alatt indíthatja meg és pedig ezen határidő alatt is csak azon feltétel mellett, ha ebbeli szándékát a bekebelezést rendelő végzésnek saját kezhez való kézbesítésétől számított 60 nap alatt feljegyzést végett a telekkönyvi hatóságnál írásban bejelenti. Amennyiben a kereset közvetlenül a birtokbírósághoz nyújtatik be, ezen körülmény a per feljegyzése végett legfellebb a hat hónap eltelté után 15 nap alatt a telekkönyvi hatóságnál kérvényileg kimutatandó, mert ellenkező esetben a perindításra vonatkozó bejelentésnek feljegyzése az ellenfél kérelmére kitöröltetik. Ugy a per indítási szándék bejelentésének, valamint a kereset megindításának a kitett idő alatti elmulasztása, azt a következményt vonja maga

bárány legyen, azután kimenjen a mezőkre, erdőkre, berkekre és völgyekre, hogy ha szükség leszen, az juhokat megkeresse, meglássa és nagy szorgalmatossággal megszámlálja, és hit alatt mind az bírótól mind az pástortól tudakozzék az eladott báránról. Mellyet hogy elvégez, azután mindentől a kinek juha vagyon és a kitül dézma illik, igazán meg vegye, tudni illik minden tiz báránból egyet; és ha tiznek alatta leszen, attúl váltságot vegyen, mindentül két-két pénzt, a mint a szokás tartja. — Az dézmált bárányt, ki ő felsége számára jut, mennél jobb áron eladhatja, el adja, ha lehet hármával egy forintot, és az ő mentségeért bizonságot vegyen azon embertől, a kinek eladta. Annak utána az árát mind az váltság-pénzzel egyetemben az perceptor kezéhez szolgáltatassa, semmit abban ő magának meg nem marasztván. — És minden faluban mennyi báránt eladott legyen, és az váltság-pénz mennyit tött legyen, arról az falunak bírójától bizonságlevelet vegyen. Ha peniglen deákat nem talál és levelet nem vehetne, tehát csináljon két rovás-főt, és annak egyikét hagyja az bírónál, másikat ő maga mentségeért az kamarára hozza, megjegyezvén az rováson az falunak nevé. — Megjegyezze az napot is, a mely napon dézmálni kezd, és az dézmálást épen egy holnapig elvégezze; felettébb mindazáltal ne siessen, hogy ő felségének valami kára az hertelenkődésből ne következék. — Leszen penig az ő szolgálatjáért egy holnapig, két lóra, ilyen fizetése: tudni illik az ő maga személyére három forint és az szolgájára két forint; továbbá az falu csorda-pásztorin, ha juhok vagyon, a mi bárány-dézmát vehet, mind váltság-pénzzel egyetemben övé leszen. — Mihelt penig az

után, hogy törlési kereset folytán harmadik személyek nyilvános jogai törlésének csak azon esetben lehet helye, ha ezek jogaik szerzése körül roszhiszemüleg jártak el és az körülmény perrendszereszerűleg igazoltatik. Ha a törlési kereset a végzés kézbesítésétől számított 60 nap eltelte előtt a telekkönyvi hatósághoz nyújtatik be a perindítás előleges bejelentése nem szükséges.

(Folyt. köv.)

2647. sz.

Zemplén vármegye alispánjától.

10 főszolgabírónak.

Alkalmazkodás végett másolatban kiadatik. S.-a.-Ujhely, 1888. március 10.

Alispán helyett: Viczmándy Ödön.

(Másolat).

M. kir. belügyminister. 11768. sz. Körrendelet. (Valamennyi vármegye közönségének.) Ismételve fordultak elő panaszok, hogy az ügyfelek részéről némely alsó foku hatóságokhoz benyújtott kérvények nem a kellő időben vagy épen nem nyernek elintéztést és hogy gyakran a folyamodó utánjárása és szorgalmazása sem vezet célhoz mert kérvénye a beadványi jegyzőkönyvbe nem lévén beiktatva, az fel sem volt található; az ily eljárás által a telekre és esetleg az illető tisztviselőre is háramolható többféle hátrányos következmények megelőzése, — különösen pedig a iratok elveszésének lehető megakadályozása tekintetéből célszerűnek látom, hogy ugy a bíróságoknál mint a kormányhivataloknál általánosan gyakorlatban levő eljárás, melynél fogva az iktató a beadványok iktatókvi számáról a fél kívánatára a kérvény benyújtásakor értesítést adni tartozik, a törvényhatóságok körében is meghonosítsák. Mihez képest felhivom a vármegye közönségét, hogy mennyiben az 1886. évi XXI. t. c. 12 §-a harmadik bekezdésének szempontja alá eső szervezési szabályrendelet kiegészítő részét képező ügyviteli szabályzatban a szóban levő rendelkezésről gondoskodva nem lenne, annak jövőre való életbe léptetése iránt saját hatáskörében megfelelően intézkedjék, és annak pontos megtartására különösen a járási főszolgabírákat, (rendezett tanácsu) polgármestereket is kötelezze és ebbeli határozatát hozzám mielőbb terjessze fel. Budapest, 1888. február hó 17-én. B. Orczy Béla s. k.

3792. sz.

Zemplén vármegye alispánjától.

10 főszolgabírónak.

Az 1883-ik évi XXXIV. t. c. 2. §-a értelmében a m. kir. honvédségi Ludonika Akadémiában szervezett »tényleges állományu tisztképző tanfolyamban« az 1888/89. tanévre betöltendő helyekre vonatkozó s a nagyméltóságu m. kir. honvédelmi minister ur 1888. március 2-án kelt 10274/XIV. számú rendeletével megküldött »pályázati hirdetményt« közhírítéssel végett megküldöm. *)

S.-a.-Ujhely, 1888. március 19.

Alispán helyett: Viczmándy Ödön.

*) Egész terjedelmében olvasható a »Zemplén« mult évi folyamának 13 és 14-ik számaiban. Itten még csak azt jegyezzük meg, hogy a pályázati kérvények benyújtásának határideje f. évi május 31. Szerk.

dézmálást elvégezi, azonnal tartozzék regestromával az kamarára jönni, és minden késedelem nélkül számot adni, fizetése alatt és egyébféle nagy büntetés alatt.«

A gabona- és raj-dézmát egyuttal szokták szedni. A gabona-dézmásnak meghagyja a kamara, hogy »először is az ő járásában minden faluban az bírónál szálljon meg, és az falubelieket mingyárást behivatván, mindeniktül, kinek mennyi búzája vagy marhája vagyon, megértse, és nemcsak azt, hanem az dézmálás előtt ki mennyi gabonát vitt be kenyérnek; intse penig őket szép szóval, hogy igazán megmondják, hogy azután kárt ne valljanak. Minek utána penig felírta az regestromban az dézmás, kinek mennyi ősi és tavaszi marhája vagyon, ki menjen az mezőre kész szekerekkel, és az bíró mellette legyen; az marhát penig, ki immár ő felsége számára az dézmában jutott, mingyárást szekerre rakassa, és egy embere mindenkor a mezőn forgódjék az szekerek mellett, az másik penig az faluban az asztag mellett egy hiv emberrel, kit az bíró ő maga képében ott hágy; ezek megszámlálják az bevitt marhát, és vagy csürben vagy asztagban nagy hiven és igazán berakassák. — Ne mulasson továbbá az dézmás a mezőn csak azért, hogy ő magát hizlalhassa és az bíróval tartathassa, hogy két nap végezze el azt az mit egy nap vagy fél nap elvégezhetett volna; hanem inkább siessen az mint lehet, de úgy azért, hogy hertelenségével ő felségének kárt ne tegyen. — Hogy ha penig az beirt marha felett talál valamit az dézmás, mingyárást contrabandálja és az asztag mellé rakassa külön, mely contrabandnak két része császáré leszen, harmadik részét az ő vigyázásáért az ka-

Folytatás a mellékletben.

jában foglalt felhatalmazásnál fogva a következőket rendelem: I. Az idézett törvényszakasz 6. pontja alapján 1. §. Ha jelzálog intézeteknél, árvapénztáraknál, takarékpénztáraknál és nyilvános számadásra kötelezett mai pénzintézeteknél fenálló és jelzálogilag már biztosított valamely tartozásnak átváltoztatata (convertio) céljából valamely jelzálog intézettől, árvapénztártól, takarékpénztártól vagy nyilvános számadásra kötelezett más pénzintézettől kölcsön vétetik fel: mind a jelzálogi adós, mind az új hitelt nyújtó pénzintézet illetőleg pénztár jogosítva van a zálogjogi bekebelezés iránti beadványban a telekkönyvi hatóságnál kérelmezni, hogy az új kölcsönre nézve bekebelezendő zálogjog azon elsőbbségi rangsorozatban részesítsék, melylyel az átváltoztatandó régiebb tehertétel birt. 2. §. Hogy az 1. §-nak megfelelő kérelemnek az újabb zálogjog bejegyzésével egyidejűleg hely adathassék szükséges a) hogy a jelzálogilag biztosítandó új tőke-tartozás a már bejegyzett régi tőke tartozást, illetőleg annak hitelesített számlával kimutatandó még kifizetetlen tőke hátralékát meg ne haladja, kamatláb, biztosítéki összeg és egyéb mellékkötelezettségek tekintetében pedig az előbbinél terheesebb kikötést ne tartalmazzon, a törlesztési idő különbözősége és az újabb kölcsönt adó pénzintézetnek törvényes kiváltságai azonban a kérelem teljesítésének akadályul nem szolgálhatnak; b) hogy azon kötelező okirat tartalmából, melynek alapján az új zálogjog bejegyzendő, világosan kitűnjék, hogy az új kölcsönnyel a már jelzálogilag biztosított régiebb követelés átváltoztatása céljából kitétetett; c) hogy a régiebb tartozás erejéig bejegyzett zálogjogok törlése egyidejűleg kieszközöltessék és a törlés alapjául szolgáló nyugta tartalmából kitűnjék, hogy a régiebb tartozás a bejegyzendő újabb kölcsönből törlesztett és d) hogy azon esetben, ha a törlendő régiebb zálogjog alzálogjoggal van terhelve, ezen alzálogjog törlésének bekebelezése is alkalmas nyilatkozat alapján egyidejűleg kieszközöltessék. 3. §. Ha a jelzálogi adós, vagy újabb hitelezője az újabb zálogjog bekebelezése iránti kérvénynek benyújtásakor a régi terhelés és esetleg az ama bejegyzett alzálogjog törlésének bekebelezésére alkalmas és a 2. §. c) és d) pontjainak megfelelő okiratot be nem mutathatja, a 2. §. a) és b) pontjaiban körülírt kellékek kimutatása mellett jogosítva van az újabb zálogjog bekebelezése iránti beadványban azt kérelmezni, hogy az újabb zálogjog bekebelezése mellett feljegyeztessék, hogy azon esetben, ha a régiebb zálogjogok és esetleg alzálogjogok törlései 6 hónap alatt benyújtandó újabb kérvénnyel a 2. §-a és esetleg 2. pontjának megfelelő okirat alapján kieszközölendő: az új zálogjog a törlendő régiebb zálogjogok elsőbbségi rangsorozatába lép. Az ily feljegyzést elrendelő végzésben a 6 hónapi határidőnek utolsó napja naptárilag kiteendő. Ha a törlés a kitűzött határidő alatt kérietik és a kérvényben a 2. §-a a) és esetleg 2. pontjában körülírt kellékek kimutatottak, a törlés elrendelésével egyidejűleg kimondandó, hogy az újabb zálogjog a törült régiebb zálogjogok elsőbbségi rangsorozatába lépett és ezen körülménynek a C. lapon való telekkönyvi bejegyzése elrendelendő. A kitűzött 6 hónap elteltével, ha a határidő lejártáig az átváltoztatandó tehertétel törlése iránt, a 2. §. c) és d) pontjainak megfelelően felszerelt kérvény be nem adatott, a feljegyzésnek

zetségöknek sem tehettek eleget; a minnek következtése lett, hogy e jövedelmeket a hatalmas világi főurak vagy erőszakok foglalták el, vagy pedig, mivel az általok tartott hadak fizetését az ország pénztára fedezni nem bírta, ennek fejében a püspöki jövedelmek mintegy haszonbérbe adtak át nekik. Így volt ez különösen a Ferdinánd és Zápolya János közt folyt háborúk idején, mikor a versengő királyok egyes vidékek dézma-hasznát gyakran jutalmul is osztogatták párhiveiknek.

János király halála után a töröktől meg nem hódított vagy kevésbé háborgatott felső-magyarországi vármegyék dézmái lassankint a szépesi kamara kezelésé alá jutottak, s a XVI-ik század közepétől kezdve valóságos kincstári jövedelmet képeztek, mely főleg hadi segélyre s a várak fenntartására és ellátására fordítottak.

Zemplén vármegye, mint az egri püspökség tartománya, eleintén az egri várhoz szolgáltatotta a tizedet, utóbb királyi dézmások szedték és adtak számot róla ő felségé kamarájának.

A tized-szedés ideje a bárányokra nézve szent János-napig (jun. 24.), a gabonára szent István király napjáig (aug. 20.), a méhekre szent Mihályig (sept. 29.), a borra nézve pedig Vizkeresztig (jan. 6.) tartott; e határnapokon túl a jobbágy a tizedet ott hagyva, többi termését elhordhatta.

A dézmásnak magyarnak és birtokos nemesnek kellett lenni, kinek »hivségéhez és tökéletességéhez« bizni lehetett, hogy »az ő felőle való reménségnek eleget teszen.«

A bárány-dézmás utasított, hogy »minden falut megjárjon és nagy szorgalmatossággal megértse és tudja az juhok embereket, kinél mennyi

törlése hivatalból rendelő el. 4. §. Az átváltoztatandó régiebb követelés behajtása iránt folyamatba tett pernek, vagy az arra vonatkozó végrehajtási jognak, becslésnek és árverésnek telekkönyvi feljegyzése nem szolgálhat akadályul arra nézve, hogy az új kölcsön a régi kölcsön zálogjogának rangsorozatában részesítsék (2. §.) 5. illetőleg a rangsorozat feljegyeztessék, (3. §.) 5. §. Ha a törlendő régi zálogjog többrendű telekkönyvi jószágtestekre egyetemlegesen van bejegyezve, annak elsőbbségi rangsorozatával az új zálogjog csak akkor kebelezhető be, illetőleg az új zálogjogok a régiebb zálogjog elsőbbségi rangsorozatába lépte, csak azon esetben mondható ki, ha a régi zálogjog az összes egyetemlegesen terhelt ingatlanokról töröltetik. 6. §. Az e tárgyban benyújtott és végzésileg elintézendő kérvények és mellékleteik alapjára és tartalmára, valamint az azok elintézésére, az elintézés fogantatására és a végzések elleni jogorvoslásokra nézve és az 1855. évi december 15-én és illetve 1870. évi február 5-én kelt tkkvi rendeletekben foglalt szabályok szolgálnak zsinormértékül, azon eltéréssel, hogy a kérelem jegyzőkönyvi felvétele helye nincsen. II. Az idézett törvényszakasz 7. pontja alapján: 7. §. Ha a tkkvi rendeleteknek 116. és 117. §-ai értelmében a bejegyzett egyetemleges zálogjogok teljes törlése rendeltek el: a törlés nem csak a főbetétben, hanem az összes mellékletekben is, ha pedig az egyetemleges jelzálognak csak egy részéről rendeltek el a zálogjogok törlése: akkor a törlés a főbetétben, ezenkívül mindazon betétben, mely a zálogjogi megterhelés alól kibocsátott, a tkkvi rendeleteknek 162. §-ában előírt módon, egész terjedelemben való bevezetés által, fogantatandó. Érintetlenül maradnak azonban a tkkvi rendelet 108. §-ának ama szabályai, hogy az egyetemlegesen biztosított követelés tekintetében történt változtatások alzálogjogok, engedményi átruházások, törlések, a főbetétben teljesített bejegyzés által a mellékjelzálogokra nézve is hatályosakká válnak is hogy mindazon tkkvi kérvények, melyek az egyetemlegesen biztosított követelést a fentebbi módon tárgyazzák, tehát a törlési kérvények és azon tkvi hatóságnál nyújtandók be, melyet a főbetét vezetése illet. III. Az idézett törvényszakasz 8. pontja alapján: 8. §. Az, aki magát valamely bekebelezés által nyilvánkönyvi jogaiban sértve véli, illetőleg annak törvényes képviselője, ha a bekebelezést rendelő végzés részére saját kezéhez szabályszerűen kézbesítetett, a polgári eljárás alá tartozó törlési keresetet (telekkönyvi rendelet 148—151.) az időközben nyilvánkönyvi jogokat nyert harmadik személyek elleni joghatálylyal csak a végzés kézbesítésétől számított hat hónap alatt indíthatja meg és pedig ezen határidő alatt is csak azon feltétel mellett, ha ebbeli szándékát a bekebelezést rendelő végzésnek saját kezéhez való kézbesítésétől számított 60 nap alatt feljegyzés végett a telekkönyvi hatóságnál írásban bejelenti. Amennyiben a kereset közvetlenül a birtokbírósághoz nyújtatik be, ezen körülmény a per folygázése végett legfeljebb a hat hónap eltelte után 15 nap alatt a telekkönyvi hatóságnál kérvényileg kimutatandó, mert ellenkez esetben a perindításra vonatkozó bejelentésnek feljegyzése az ellenfél kérelmére kitéröltetik. Ugy a per indítási szándék bejelentésének, valamint a kereset megindításának a kitétt idő alatti elmulasztása, azt a következményt vonja maga

bárány legyen, azután kimenjen a mezőkre, erdőkre, berkekre és völgyekre, hogy ha szükség leszen, az juhokat megkeresse, meglássa és nagy szorgalmatossággal megszámlálja, és hit alatt mind az bírótól mind az pásztortól tudakozzék az eladott báránról. Mellyet hogy elvégez, azután mindentől a kinek juha vagyon és a kitűl dézma illik, igazán meg vegye, tudni illik minden tiz báránból egyet; és ha tiznek alatta leszen, attúl váltságot vegyen, mindentül két-két pénzt, a mint a szokás tartja. — Az dézmált bárányt, ki ő felsége számára jut, mennél jobb áron eladhatja, el adja, ha lehet hármával egy forintot, és az ő mentségeért bizonyágot vegyen azon embertől, a kinek eladta. Annak utána az árát mind az váltság-pénzzel egyetemben az perceptor kezéhez szolgáltatassa, semmit abban ő magának meg nem marasztván. — És minden faluban mennyi bárán eladott legyen, és az váltság-pénz mennyit tött legyen, arról az falunak bírjától bizonyáglevelet vegyen. Ha peniglen deákat nem találna és levelet nem vehetne, tehát csináljon két rovás-főt, és annak egyikét hagyja az bírónál, másikat ő maga mentségeért az kamarára hozza, megjegyezvén az rovason az falunak nevé. — Megjegyezze az napot is, a mely napon dézmálni kezd, és dézmálást épen egy holnapig elvégezze; felettébb mindazáltal ne siessen, hogy ő felségének valami kára az hertelenködésből ne következék. — Leszen penig az ő szolgálatjáért egy holnapig, két lóra, ilyen fizetése: tudni illik az ő maga személyre három forint és az szolgájára két forint; továbbá az falu csorda-pásztorin, ha juhok vagyon, a mi bárán-dézmát vehet, mind váltság-pénzzel egyetemben övé leszen. — Mihelt penig az

után, hogy törlési kereset folytán harmadik személyek nyilvánkönyvi jogai törlésének csak azon esetben lehet helye, ha ezek jogaik szerzése körül roszhiszemüleg jártak el és ez a körülmény perrendszerüleg igazoltatik. Ha a törlési kereset a végzés kézbesítésétől számított 60 nap eltelte előtt a telekkönyvi hatósághoz nyújtatik be a a perindítás előleges bejelentése nem szükséges.

(Folyt. köv.)

2647. sz.

Zemplén vármegye alispánjától.

IO főszolgabíróknak.

Alkalmazkodás végett másolatban kiadatik. S.-a.-Ujhely, 1888. március 10.

Alispán helyett: *Viczmány Ödön.*

(Másolat).

M. kir. belügyminister. 11768. sz. Körron- delet. (Valamennyi vármegye közönségének.) Is- méltelve fordultak elő panaszok, hogy az ügyfelek részéről némely alsó foku hatóságokhoz benyuj- tott kérvények nem a kellő időben vagy épen nem nyernek elintéztést és hogy gyakran a folya- modó utánjárása és szorgalmazása sem vezet cél- hoz mert kérvénye a beadványi jegyzőkönyvbe nem lévén beiktatva, az fel sem volt taláható; az ily eljárás által a felekre és esetleg az illető tiszt- viselőre is háramolható többféle hátrányos követz kezmenyek megelőzése, — különösen pedig a- iratok elveszésének lehető megakadályozása tekin- tetébe célszerűnek látom, hogy ugy a bíróságok- nál mint a kormányhivataloknál általánosán gya- korlatban levő eljárás, melynél fogva az iktató a beadványoknak iktatókvi számáról a fél kívánatára a kérvény benyújtásakor értesítést adni tartozik, a törvényhatóságok körében is meghonosítsa- sék. Mihez képest felhívom a vármegye közön- ségét, hogy mennyiben az 1886. évi XXI. t. c. 12§-a harmadik bekezdésének szempontja alá eső szervezési szabályrendelet kiegészítő részét képező ügyviteli szabályzatban a szóban levő rendelkezéséről gondoskodva nem lenne, annak jövőre való életbe léptetése iránt saját hatáskörében megfelelően intézkedjék, és annak pontos meg- tartására különösen a járási főszolgabírákat, (ren- dezett tanácsu) polgármestereket is kötelezze és eb- beli határozatát hozzám mielőbb terjessze fel. Bu- dapest, 1888. február hó 17-én. B. Orczy Béla s. k.

3792. sz.

Zemplén vármegye alispánjától.

IO főszolgabíróknak.

Az 1883-ik évi XXXIV. t. c. 2. §-a értel- mében a m. kir. honvédségi Ludonika Akadémiá- ban szervezett »tényleges állományu tisztképző tanfolyamban« az 1888/89. tanévre betöltendő helyekre vonatkozó s a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi minister ur 1888. március 2-án kelt 10274/XIV. számú rendeletével megküldött »pá- lyázati hirdetményt« közhírtétél végett meg- küldöm. *)

S.-a.-Ujhely, 1888. március 19.

Alispán helyett: *Viczmány Ödön.*

*) Egész terjedelmében olvasható a »Zemplén« mult évi folyamának 13 és 14-ik számaiban. Itten még csak azt jegyezzük meg, hogy a pályázati kérvények benyújtásának határideje f. évi május 31. Szerk.

dézmálást elvégezi, azonnal tartozzék registromá- val az kamarára jönni, és minden késedelem nél- kül számot adni, fizetése alatt és egyébféle nagy büntetés alatt.«

A gabona- és raj-dézmát egyuttal szokták szedni. A gabona-dézmásnak meghagyja a kamara, hogy »először is az ő járásában minden faluban az bírónál szálljon meg, és az falubelieket min- gyárást behivatván, mindeniktől, kinek mennyi búzája vagy marhája vagyon, megértse, és nem- csak azt, hanem az dézmálás előtt ki mennyi gabonát vitt be kenyérnek; intse penig őket szép szóval, hogy igazán megmondják, hogy azután kárt ne valljanak. Minek utána penig felirta az registromban az dézmás, kinek mennyi őszi és tavaszi marhája vagyon, ki menjen az mezőre kész szekerekkel, és az bíró mellette legyen; az marhát penig, ki immár ő felsége számára az dézmában jutott, mingyárást szekérre rakassa, és egy embere mindenkor a mezőn forgódjék az szekerek mellett, az másik penig az faluban az asztag mellett egy hiv emberrel, kit az bíró ő ma- ga képében ott hágy; ezek megszámlálják az be- vitt marhát, és vagy csürben vagy asztagban nagy hiven és igazán berakassák. — Ne mulasson to- vább az dézmás a mezőn csak azért, hogy ő magát hizlalhassa és az bíróval tartathassa, hogy két nap végezze el azt az mit egy nap vagy fél nap elvégezhetett volna; hanem inkább siessen az mint lehet, az úgy azért, hogy hertelenségével ő felségének kárt ne tegyen. — Hogy ha penig az beirt marha felett talál valamit az dézmás, min- gyárást contrabandálja és az asztag mellé rakassa külön, mely contrabandnak két része császáré leszen, harmadik részét az ő vigyázásáért az ka-

Folytatás a mellékletben.

Árviz vármegyénkben.

Istennek hála — az embereknek elösmerés! Immár elmondhatjuk mi is a költővel: kivivók a szép tusát s most béke boldogit. Neptún és az ő gonosz démonai le vannak nyugózva. A Bodrog áradata mindenütt föld-béklyókba van verve. E föld-béklyók: a bolyi és vékei zárógátak, a törökéri zsilip és a visi keresztöltés, mely Vis, Kenyézlő, Zalkod, O.-Liszka, Bodrog-Keresztur és Tokaj irányából vetett gátat a Tisza és Bodrog folyók rakoncátlan áradatának, állanak rendületlenül, mint áll atok és áldás között Sión-hegye. Büszke hirdetői a csüggedetlen, tudományos és munkás erő szép diadalnak; ékes tanúbizonyságai annak, hogy az egyesült emberi erő képes legyűrni a természet óriásait is, vihart, árvizet egyaránt; tanulságos gondolat jelei annak a mementónak: *ember! küzdj és bizva bizzál!* annak az igazságnak: *ember! segíts magadon, az isten is segít.*

Istennek hála — az embereknek elösmerés.

A Felső-Bodrog, a Tapoly-Ondova vidéke, fájdalom, hullámsirba került. Cassandrájára talán nem hallgatott? Annyi bizonyos, hogy váratlanul s aránytalan nagy erővel zúdult reá a veszedelem. A társadalom kötelessége a nyomor látásánál nem a gáncsoskodás, hanem a szánó részvét. Társadalmunk ismeri nemes kötelességét s nem enged sem itt, sem ott fészket az árvizszülte nyomorúságnak.

Közgazgatásunk intézői magasfoku önértéssel tekinthetnek munkájuk eredményére. Az eredmény a siker! A kákán is csomót kereső agyarkodás nem illetheti önértüket.

A kivívott sikerben oroszlánrésze van a katonaságnak, mely derék tisztikarával élén bebizonyította, hogy mint a spártainak a veszedelem közeledésével nőtt a bátorsága, az elnyeléssel fenyegető áradaton diadalmaskodni csak egy mód van: az elnyedést nem ösmerő kitartás, a huza-vonákat kerülő egyetértés. Éljenek a névtelen hősök!

Az árvizek lassacskán lefolynak, a könyek felszáradnak, a fecske felépti házát... Felépti majd a kárvallott ember is!

Isten óvja szép hazánkat, vármegyénket újabb megpróbáltatásoktól!

Az árvizekkel való küzdelemről, valamint a játékonyság gyakorlásáról szóló tudósításaink ezek: *Tokajból* írják: Városunk a fenyegető nagyobb veszedelemen már túl van. A víz is bár lassan, de mégis apadt már annyira, hogy a visszaköltözkö-

mara az dézmásnak engedi. Miért pedig hogy az dézmást az bírónak kell tartani minden faluban, ő rajta az dézmát meg ne vegye; és az ki keresztvény lesz az az kinek semmi vetése nem lesz, hanem szelvény, azoktól keresztvény-pénzt vegyen. — Mértékletesen éljen pedig az dézmás, és az szegény bírót felettébb való költséggel ne terhelje, de elégedjék meg minden ebédén, vacsorán azzal, a mit az bíró adhat. — Ne kénozza pedig az szegénységet penna-kévével vagy czédula-pénzzel, vagy barom-behajtással, ki az bíróhoz illik; hanem mindenén igaz dézmát vegyen, és senkinek semmi engedelmet ne tegyen, még csak egy kévében is, nagy erős büntetés alatt; mikor pedig az mezőre kimegyen az képének megszámlálására, mivelhogya nem mind egyaránt való az kepe mindenütt, jól megjegyezze, minden faluban, egy képét hány kéve teszen. — És mikor az marhát asztagban rakatja, gondotviseljen és meglassa, hogy az szegénységnek üvöltése alatt az kévében el ne lopjanak, mert ha valami fogyatkozás találtatik benne csépletésnek idején, ő rajta veszik meg. — Az hordást is meg ne engedje addig az községnek, míg nem az dézmát behordják, és jól megföldjék az asztagot és sevényezzék. — Az papoknak a hol szokás szerint quartát adtak ekkédig, megadja az ő quartájokat, és a hol octava illik, octavát adjon; mindeniktől elégedendő menedéket vévén rúla. — Továbbá az dézmás megszedvén a tized-rajokat, mentül jobb áron eladhatja, el adja, egy forintot vagy fellebb, de semmiképen aláb ne adja 75 pénznél; az hol pedig tized-raj nem esik, minden váltó-rajtúl két-két pénzt vegyen.

(Vége köv.)

dés kistokaji polgártársainknak hatóságilag megengedett. E városrész megmentése egyedül a vészbizottság éberségének, a fáradhatatlan katonaságnak, ugyszintén főszolgabíránk lankadatlan fáradozásának köszönhető. A védőtöltést még folytonosan erősítgetik s őrzik az egész vonalon, mivel sok helyt már annyira át van ázva, hogy a helyzet kedvezőtlen fordulatától még mindig kell tartani.

Vészbizottságunk Székely Károly ügyvédő ural az élén, teljes odaadással buzgólkodik a nyomor enyhítésén. A segédelmet nyújtottak közt első helyen érdemelnek említést: *Simor János* hercegprímás öxéiája, ki 500 fto és megyés püspökünk *Bubias Zsigmond* öméltósága, ki 200 fto küldött a város nagyérdemü plébánosához, *Bergler Gyula* préposthoz, ki a maga részéről is 50 fttal járult a nyomor enyhítéséhez. Megemlítendő még *Oláh-Vécsey Károlyné*, a tokaji szegények egyik nemes keblü gondviselője, aki 100 ft készpénzt, 100 kilo húst és 100 db kalácsot osztott szét szegényeinknek a húsvéti ünnepekre, meg nem feledkezve a »kicsinyekről« sem, kiknek részére még külön 60 db apró kalácskát, u. n. »pipiskét« sütetett. *Jakabfalvy, Kohn Emánuel, Székely Károly, Rics Salamon* és még többen adakoztak tetemes összeggel.

T.-Luczól írják ápril 4-iki kelettel: Óriási erőfeszítések árán mi is megszabadultunk a nagyobb veszedelmektől. Isten után a segítségünkre küldött katonaságnak köszönhetünk legtöbbit, mely példás önfeláldozással oltalmazta életünket s vagyonunkat a Tisza fenyegető árai ellen. *Harkány* és *T.-Lucz* lakossága, ide érte a gyermekeket is, éjjel nappal a töltéseken volt s a végső kimerülésig küzdött a tajtékzó víztömegek ellen. Fájdalom, szomszédjaink, kiknek felebaráti szeretetét a vézses napok próbára tették, nem bizonyultak jó szomszédoknak. Ugy viselték magukat a szuronyok előtt, mint a bottal hajtott agár, mely nyulat bizony nem fog. Annál nagyobb elösmerés illeti a derék harkányiakat, kik kész erővel siettek *T.-Lucz* s határainak megoltalmazására. Ifjú főszolgabíránk, *Matolai Béla*, árvizeink bátor hajós kapitánya, is minden dicsőre érdemes. Kiváló érdemeket szerzett, mit a mai napon körünkben járt főispán is örömmel konstatált, a katonaság és közmunkások élelmezésében. Hogy a »*Takta-közi*« ezt a mi kedves kis Mezőpótámiánkat, meg nem oltalmazhattuk, nem a mi erőnkön mulott, hiszen a *Takta vize*, mint az ó-testámentomi *Jordán*, már fölfelé kezdett folyni. Ezer köszönet és hála vármegyénk segélyező központi bizottságának. Neki köszönhetjük, hogy úzott-hajtott napjainkban a nyomornak híre sem láttuk.

A pusztító elem nyomait azonban kiszámíthatatlan károk követik. Legnagyobb a felső-bodrog-vizszabályozó társulat területén, hol *tizenhét* helyen szakította el az ár e társulat által a közeli multban épített drága töltéseket. Az ármederbe eső községbe, sőt a vékei és bolyi átömléseken a Bodrogközre is nagymennyiségű víz özönlött be és egyes határokbán a drága őszi vetéseket is elborította.

Reméljük, hogy a magas kincstár a sujtott polgárok balsorsának is méltányos és igazságos osztályosa lesz. Nem fogja engedni, hogy a »summa jus«-ból »summa injuria« váljék.

A visi keresztöltés védelme.

— Emlékirat. —

Féltett Kánaánunk, a Bodrogköz, a mult hónapban reánk zúdult árviztől való megmenekülését a szerencsés véletlenek láncolatának köszöni. Mi is elmondhatjuk a hős *Zrinyi* jelmondatát: »sors bona nil aliud mediis servavit in armis« (Jó sorsunk s nem egyéb, tartott meg a harc közepette.) Ha ez és amaz nem úgy történik, amint történt és ha a résen állott vezetők s intézők bármelyike éjjel-nappal nem tölti be hivatását úgy, mint betöltte: ma a Bodrogköz Magyarország holtengere volna. Azért méltó és tanulságos a feljegyzésre, mik azok a nehézségek, amikkel ily árvizvédelemkor, kivált e vidéken, szemben állunk s melyek azok a kötelességek, amiknek lelkiösmeretes teljesítése nélkül a vést elhárítani nem lehet.

Rövid vonásokban vázolom a visi küzdelem történetét, melyből az olvasó e kérdésekre a feleletet megtalálja.

Március 24-én a Tisza — Bodrog egyesült árja elérte a keresztöltés magasságát. Imitt-amott lányai emelkedés mutatkozott csupán s ha szélvihar támad, muukaerő hiányában a víz betör. A rohamos áradással egyidejűleg az ár felemelkedett a töltés nélkül hagyott zalkodi magaslatokra s ott a dombhullámok között utat leve, több folyásban haladt Vis és Kenézlő felé. Március 24-én Kenézlőn már nyúlgátakkal fogták a vizet, mely nyúlgátak a folytonos emelés következtében ma hatalmas bástyákká növekedtek.

A betört víz oly rohammal áradt, hogy a kenézli lakosság saját vagyona megmentésével foglalkozva, csendőrszuronyokkal sem volt kényesíthető a hathatós védekezésre. Ez éjjel küzdtek itt a pataki tanyásgazdák, élükön *Bódogh*

Barna, Szabó Béla és Pataki Sándor birtokosokkal, hogy feltartsák az árt, míg nagyobb segedelem érkezik. A nép azon oktalan véleményben, hogy a patakiak önmegmentésük érdekében szoritják reá községeikre a vizet, lázongani kezdett s követelte a falu végén emelt társulati védőtöltés átmettését. Fenyegető magatartását csak a katonaság rögtöni megérkezésének hírével lehetett a tettegességtől visszatartani.

Március 25-én reggel megérkezett a helyszíne *Kún Mátyás*, majd *Lóczy László*, kikben a vezetés új erőket nyerve, megindult a kétségbeesett védekezés néhány, 8—10 ember támogatása mellett. A legerélyesebb fellépés, a legmeggyőzőbb érvelés sem használt semmit: a nép nem mozdult. A fris földhányás vékony vonalban mind feljebb emelkedett, de védőképessége már-már megszűnt. Ugyanekkor érkezett a jelentés, hogy a víz a Kenézlő és Vis közötti *Székes*-lapon berontott és egy végignyuló sánc által feltartva emelkedik; majd hogy *Vis* felett egy soha nem képzelt magasságban tolul a falu felé, valamint hogy betört *Farkas Ferenc* kastélya elé is s ott a gazdasági munkaerővel emelik a nyúlgátat.

A helyzet válságos lett s csak azon tudat fokozta tetterönket, hogy Patakról 200 munkás utban van s hogy gyalog és lovas katonaság jön segítségünkre. Meg is érkezett az épen a legkétségbeejtőbb pillanatban, március 25-én délben Kenézlőre. Nyomban utána jött *Dókus Gyula* érellyes főszolgabíránk, ki ezen legveszedelmesebb vonal védelmének fővezetésére küldetett ki a vármegye alispánja által. A Miskolcra állomásozó V-ik ezred derék kapitánya, *Kunicek Miklós*, látva a veszedelem fenyegető voltát s nem törődve a legénység fáradtságával, azonnal munkába állítja a katonák egyik csapatát, hogy míg a többi étkezik, erejének egy részével támogassa kétségbeejtő bajvivásunkat. Egy másik szakaszt *Fráter Sándor* és *Kun Mátyás* kalauzolása mellett a *Székes-völgybe* küldött, hogy ott a legszüükségesebb munkát hajtsák végre. Ha a katonai segítség e válságos percekben nem érkezik meg, veszve vagyunk. E katonai segítséggel aztán sikerült eme pontokon a védőtöltés nappal és éjjel annyira emelni és erősíteni, hogy azok az emelkedő vízzel lépést tarthattak.

A Patakról érkezett embererőt idevonni nem lehetett, mert a szél feltámadt s mindenki a visi keresztöltésre gondolt, hol a töltés koronáján már ember-magasságban csapkodtak át a bős hullámok. És itt huzódott a kétségbeesett vívódás két éjen s egy napon át. E pont védelmét *Dókus Gyula* főszolgabíró vállalta magára s a keresztöltés alsó vonalát a homoki vízekkel reá bizza *Lóczy Lászlóra*.

A keresztöltéstől Tokajig nézve egy mérhetetlen sík tenger terült el szemünk előtt. A feltornyosuló hullámokat nem tartja ott fel sem erdő, sem fűzes. Csak a habverés szolgált itt-ott hullámfogóul. Megindult a munka. A mintegy 2—3 kilométer hosszú keresztöltést végigkarózni, rözséssel s majd nyúlgátakkal ellátni óriási feladat volt s így csak a legjobban fenyegetett pontok védelmére szoritkozunk, szabad játékot hagyván a haboknak ott, hol a töltés némileg kiemelkedett. Szerencse, hogy védelmi anyagokban nem volt hiány s ami kellett, szalmát és rózsát Visről szerezni lehetett. Ez anyagok nélkül védtelenül állhattunk volna a hullámok romboló erejével szemben.

Március 26-án éjjel a munkaerő megfogyatkozása miatt tartottunk a katasztrófától. A visiak hazaszöktek s különben is lanyhán dolgoztak, mert falujok megmentése érdekében kívánatosnak tartották a szakadást balga hitükben. A traucioni munkások közül is megszöktek negyvenen, kik a *Székes* laposára lettek kirendelve a katonaság támogatása végett. Már ekkor a keresztöltés megmentésében senki sem hitt s egymás után mentek a hírek szökevény munkások által terjesztve a szakadás megtörténtéről. Éjjel után 1 órákor csakugyan a hullámok által több helyen átázott töltéstesteken keresztül megindult a víz-átömlés. Erre a pataki munkások is riadót fújtak és rohanat haza felé, egynehány örre bizza az árral való küzködést. De nem mehettek csak a törökéri zsilipig, hol *Bogyay Zsigmond* és derék tűzoltó csapatával találkozván, ezek által visszatereltettek s még elég jókor érkeztek meg arra, hogy a töltés-örök végerő megfeszítéssel teljesített munkáját átvevén, betömhatték négy órai folytonos munka után a szakadást. Itt is a véletlen szerencse játszott közre. Mert ezen a helyen a töltéstest agyagos földből áll, mely nem egykönnyen enged a víz elmosásának, de ha a tűzoltók nem érkeznek meg, kétségtelenül bekövetkezik a szakadás.

A reánk következtetett napon aztán újult erővel folyt a munka. Új munkaerő érkezett s a főszolgabíró a szökött munkásokat a pataki hidtól visszakísértette s minden irányban katonai őrizet alá helyezte az összes munkás népet. A szél azonban nem lankadt s a keresztöltés homokból álló szakaszait már alámosta. Déli 12 órákor a homokból álló töltéstest erős szivárgás, majd mállás után megindult mintegy 20 ölnyi vonalon a víz szabad átömlése. Nappal volt, az összes erő csoportosítása elhárította ezt a veszedelmet is! Ember

tömegek láncolata gyűrte, taposta a szalmát a résekben térdig érő vízben, várva a zsákokat, földet amelyek hangya módra érkeztek lábaik alá. Láttam és soha se felejttem el ezt a jelenetet... kétszáz ezer holdat képzeltem víz alá merülve, ha a betolakodó víz oszlop nyomása erőt vesz az ember hatalmán. Az átázott töltéseknek még egy éjjel való megtartásában a vezérek sem igen bíztak már s a katastrófa kikerülhetetlennek látszott. Dókus visszahúzódási vonalát a törökéri zsilip felé, Lázay Kezslő felé állapították meg, mert nézetük szerint a szakadásnak a keresztöltés derekán kellett bekövetkeznie. A munka mindamellett hatványozott erővel folyt. A katonaság ment elől jó példával. Kiss Pál hadnagy (a 48-as idők ugyazon néven ösmert ezredesének derék fia) nemkülönben Berkóvics hadnagy szünetlenül lelkesítették csapataikat. Kunlóc kapitány pedig szervezte s rajokba osztotta a munkacsoportot, hogy az éjjel nappal való folytonos munka a pihent s fáradt erő váltakozásával teljesíthető legyen. E derék férfiak egyetértő működése, lelkes tevékenysége s önfeláldozó közreműködése nélkül a kishitű lakosság az elnyeléssel fenyegető veszedelem torkából ki nem szabadulhatott volna. *Ezer köszönet nekik, kik a honvédelem fogalmát e téren is nemcsak felfogni, de átérteni is tudták.*

Míg a keresztöltésnél a küzdelem ekként folyt, a kenézeli homoknál emelt töltések is gyengültek és nem volt munkakéz, mely a kimerülteket pótolná. A Székes-lapson a végzetes éjjel Bagdy ispán tiz béresével és Bónis Zsigmond közködtel teljesen magokra hagyatva. A katonák által előtte való napon zsákokkal betömött rések újra csorogni s a 200 méteres védővonal több helyen szivárogni és mállani kezdett. A beömlő viz a zalkodó magaslatokról folyton szaporodva, erősen emelkedett és rözse hánnyában a hullámverés csak szalmával volt úgy-ahogy felfogható. De átéltek ők is az éjelt s másnap kaptak katonai segítséget.

Március 27-én estére elállott a szél. Csak egyetlen napot kértünk a gondviseléstől s — imánk meghallgatva lőn. Mentve éreztük magunkat.

Reggel teljes erővel hozzáláttunk a nyúlógat emeléséhez: s íme jön a hír, hogy Farkas Ferenc kastélya előtt, a Pap-tóba beömlött s egy nagy természetes medence által bekerítve vélt víztömeg valamely bűnös kezek által kivágott védőtöltésen át rohan a pataki rétekre. Ugy is volt. A helyösmerők Csoma mérnök közreműködésével felfogni vélték azt a Sáros tó torkolatánál, hol egy 100 méteres gát beszorítaná az áradatot a magas dombok közé. Kun Mátás legott pénzes kubikos erőből gondoskodott; karók, szálfák termettek minden oldalról; Visról, ami rözse még volt, kihordattott s ujult erővel megindult a nehéz munka. Délután megjelent a vész ponton gróf Mailáth társulati elnök és gróf Bombelles s megígérték, hogy a szükséges eszközökről és zsákokról gondoskodnak, valamint Karádról újabb munkáscsapatot bocsátanak rendelkezésük alá. Csakhamar, épen a legalkalmasabb időben, megérkezett Dóbiás Edő kir. mérnök Újhelyből s átvette a gátemelési munkát műszaki vezetését. A katonasággal együtt 100 ember egész éjjel fáradozott e csekélynek látszó feladat megoldásán, de az elfogott víz rohamos áradásban lévő, háromszor is kiszakította a gátat s a munka és erőfeszítés hiábavalónak bizonyult. Reggel aztán Dóbiás mérnök belovagolva a felsőbb pontokat, azon hírrel jött vissza, hogy ez a gát a legalacsonyabb ponton tervezetvén, még két méter magas viz által uraltatik s ezért a gátat a pap-tói szorosra tervezte, hol a kivágás történt, t. i. a régi víztartó-gát helyére. Itt is egy csekélynek látszó, 10 öl széles vízómlás volt csupán s íme egy nap mulva már az elfogott víz s a vele járó vizemelkedés mintegy 500 folyó méteres gát emelésére kényszerített. Szerencse, hogy szélcsend volt, mert ezt a vizgátat sem lehetett volna megtartani.

Március 30-án éjjel egy kimerült munkásnépkel Kun Mátás, Szabó Béla, Pataki Sándor és Ungár Adolf csodákat tettek a beszakadás feltartóztatása körül. Szerencse, hogy a várva várt 1000 zsák megérkezett és így minden vonal megerősíthető volt.

Vége március 31-én Dóbiás ismét feljebb helyezte a védelmi vonalat a Farkas Ferenc tanyai épületei alá, hol aránylag kisebb védővonallal lehet a vizet feltartani, hullámverés támadása nélkül fák által eléggé védett helyen. És csak midőn ez a gát is elkészült s a viz mellette apadni kezdett, volt betetőzve védekezési küzdelmünk alkotmánya.

E sikeres küzdelem kivívásánál az érdemeket és érdemesülteket osztályozni nem lehet. Mindenki betöltte, még pedig jól betöltte feladatát. Bármerre fordult az ember éjnek idején is, találkozott a jövő-menő vezérekkel, kik rövid üdvözet után folytatták sietős körjáraikat.

Ez óriási küzdelem fővezérlete, kétségkívül, a lehető legjobb kezekben volt. Dókus Gyula nyugodt megfontolással osztotta parancsát, csüggedetlen kitartással intézte mindent s gondoskodva mindenről. A sárospataki vész-bizottság Dr. Lengyel Endrével az élén, megoldotta a reá rótt nagy

feladatokat, s Kun Dániel főbíró éjtnapot egygýtéve dolgozott, hogy a munkaerőt előteremtve, a vonalon lévő és erőszakkal is munkára kényszerített nép élelemben szükségét ne lsson.

E lankadatlan kitartás dacára is csupán csak a gondviselés különös kegyelmének, a jó sorsnak köszöntjük, hogy Bodrogközünk a megsemmisülés örvényétől megmenekült s most már abba a helyzetbe juthatott, hogy árvízkarosult polgártársai nyomorának enyhítésére gondolhat.

Hiszem is, hogy a jótékonyaság oltárán meghozandja a kellő áldozatot!

Egy szemtanú.

Válasz a „Pesti Napló“-nak.

A „Pesti Napló“ március hó 31-én megjelent 91. számában *Király-Helmecsről* egy közlemény jelent meg, melyben a *Ticze* mellékének árvíz általi elöntéséről történik megemlékezés s abban a többi között a vármegye központi kormányzata erélytelenséggel és késedelmezéssel vádoltatik.

Ha ezen körülmény egyedül személyemet érintené, legnagyobb tisztelem mellett is a sajtó és levelezői iránt azt figyelembe vehetők sem tartanám, mert reám nézve sokkal megnyugtatóbb vármegyém és felebbvalóimnak előismerése, sem hogy készletve érezhetném magam hírlapi polemikába bocsátkozni.

De mert a közleményben a törvényhatóság közigazgatása nyilvánosan bevádoltatik, a törvényhatóság önkormányzatának jó hírneve és azon felelősségnél fogva, amelylyel vármegyém közönsége iránt intézkedéseimből kitolyólag tartozom, miután az árvíz elleni védelem intézésénél az alispán urat helyettesítem, felszólalni vagyok kénytelen.

Fel kell tennem, hogy cikkirő mielőtt közleménynek megírására magát elhatározta, megösmerekedett azon kötelességek mibenlétével, amelyek az 1885. évi XXIII. t. c. 147—150 §-ai alapján a szabályozási társulatokkal szemben a közigazgatási hatóságot terhelik.

Ebből folyólag fel kell tennem, hogy azt is tudja, hogy a közigazgatási hatóság mindenek előtt a társulati megbízott által követelt munkaerőt kirendelni és csak a 150. §-a esetén a helyszínen megjelenvén, a munkások engedelmességére felügyelni, a védelmi működést támogatni és a védőtöltést őrizet alá venni tartozik.

Ezeket előre bocsátva, az irattárban fekvő és bárki által betekintheő iratok alapján elmondom, mit tett a vármegye központi kormányzata.

Március hó 22-én a társulati igazgató és járási főszołgabirótól Radból a Ticze elleni nehéz védelemlről értesítetvén, még azon éjjel táviratilag utasítottam a főszołgabirót, hogy a közelebb és ha kell a távolabb eső községeknek is összes közmunka erejét a helyszínére rendelje ki, s ha szükséges, a karhatalmat is vegye igénybe. Segítségére Nádory kir. mérnököt haladék nélkül kiküldtem, erről a társulati felügyelőt értesítettem. Ugyanezen napon figyelmeztető levelet intéztem a társulat elnökéhez, gróf Mailáth Józsefhez is, amelyben felkértem, hogy a társulat közegeit a legéberebb vigyázatra intvén, a védelem bármely pontján netalan szükséges segély iránt hozzám forduljon, őt készséges támogatásomról biztosítván.

Március 23-án a *Ticze partján Radon* a vizáradás folytán aggasztóbb alakot öltvén, a főszołgabiró jelentésére táviratilag a főszołgabirót ezen pont védelmére utasítottam, a Bodrogközön az árvíz elleni védelem helyszíni vezetésére pedig Horváth József tb. főjegyzőt kirendeltem, aki 1 óra lefolyása alatt a szőlőskei hidnál alig átázolható árvízen elutazott.

Amennyiben pedig a főszołgabiró jelentette, hogy a csendörök száma kevés, de a kik vannak is a nagy sárban teljesen kimerültek, 50 dzsidás katonát karhatalmi teendőkre rendelkezésére bocsátottam és még azon éjjel a helyszínére kiküldtem. Miután azonban az esteli órákban S. Kis Patakról és a törökéri zsilip tájékáról aggasztó hírek érkeztek, ahol szintén a bodrogközi társulat védművei voltak megvédendők, még az napon vagyis 23-án esteli 9 órakor a s.-a. ujhelyi főszołgabirót S.-Kis-Patakra és onnét a törökéri zsiliphez rendeltem, utasításba adván, hogy a megfelelő közmunkát, ha szükséges karhatalommal is, menessze ki és használtassa fel. Ugyanez napon a Felső-Bodrog a.-hrabóczi vidékére *Hvozdovíts* kir. mérnököt az ottani veszélyeztetett vámos-hidnak biztosítása céljából kiküldtem.

Március 24-én a sárospataki hid veszélyben forogván, Dóbiás kir. mérnököt oda küldtem és mert a s.-a. ujhelyi főszołgabiró panaszolta, hogy a törökéri zsilipnél műszaki közeg nincs, Dóbiászt azonnal oda rendeltem és a karhatalmi teendők teljesítésére, a csendörök itt is a nagy sárban kimerülvén, 50 dzsidást a helyszínére rendeltem.

Ugyanez napon délután, valamint a törökéri zsiliptől, ugy a Ticze partjáról is aggasztóbb hírek érkezvén, habár a központi teendőkkel elfoglalt társulati igazgató *Dósbeghy János* ur sem kapott a helyszínről a társulati közegektől felszólítást arra, hogy a karhatalom segélyével is előállítandó közmunka erőn kívül bárhová is utász kato-

nák a védelmi munkák teljesítésére beszereztesenek, és ilyen katonai munkaerő tényleg senki által a társulat részéről nem is kéretett, mert a Latorcza vidékét a természetes magaslatok által teljesen véde hitték és az elárasztás által magok azon vidék birtokosai is reménytelenül meglepettek, ennek dacára is saját kezdeményezésemből felhívtam az elnököt és a társulati központi igazgatót, hogy ne támaszkodjanak egyedül a közérőre, melynek kihasználása a kirendelt karhatalom dacára is nem nyújt elegendő biztosítékot, de vegyék igénybe a katonai munkaerőt is. A központi igazgató készséggel hozzá járulván intenciómhoz, még ugyanazon napon 24-én 200 utász kirendelése iránt lépéseket tettem, s azokból 100 még estve S.-Patakra érkezvén, törökéri zsiliphez osztott; a másik 100 azonban a rozsvasúti összeköttetés és a közlekedésnek helyenkint az árvíz általi megszakítása miatt a Ticze-Latorcza vidékre csak 25-én reggel érkezhetett.

A Ticze-Latorcza vidékére az utászok a bent levő jelentések és az igazgató értesítése szerint is a legveszélyesebbnek ösmert radi védelmi ponthoz legközelebb eső indóháznál szálltak le, amely Vékéhez sincs távolabb, mint Perbenyiktől Véke.

Ezek főbb vonásaikban azon intézkedések, amelyeket az alispáni hivatal a Bodrogköz érdekében a veszélyről értesítettése órájától pillanatnyi késedelem nélkül éjjel és nappal tett. Ide nem értve az ilyen rendkívüli veszélyes alkalmakkor felmerülhető kisebb-nagyobb jelentőségű ügyeket, amelyekben ha gyors intézkedés kéretett, adatott.

De a vármegye nemcsak a Bodrogközön védelmezte lakosainak életét és vagyonát. Mert nem csekélyebb veszéllyel küzdött Tokaj, ahol ha szakadás történik, 2 nagy város, számos község és határait pusztulnak el.

Jelentékeny veszedelemben forgott a t.-luczi körtöltés és a t.-lucz-kesznyéteni védgát, ahol ha katonai erő nincs, 16000 holdon felüli terület és több község pusztul el, megjegyzem, hogy ide este 10 órakor érkezett távirat folytatni megkeresésemre a 6-ik hadtest parancsnokság *dicséretes készsége* és közreműködésével már reggel 4 órakor a Miskolcra érkező katonaság a helyszínen megjelent.

Az alispáni hivatal éberségét és gondosságát ezeken felül igénybe vették a felső és közép elárasztott vidékekben a mentési és segélyezési munkálatok.

Szőlőske és Borsi lakosai ladikokon és de-reglyéken mentettek, 25 dzsidás gyalog mentési szolgálatra és 4 csendő segélyével személyes jelenlétben és a s.-a.-ujhelyi járás egyik szolgabirájának intézése mellett,

A felső-bodrogzi szab. társulat területén Gany, Imreg, Szürnyeg tájékán szintén 1 szolgabiró, 1 mérnök teljesítették a védelmi és mentési munkálatokat, az imregi vármegyei hidnál a jég-torlódat és a hid pilléreit, a kir. folyammérnökség határozott követelésére dűnamittal kellett eltávolítani.

A gálszécsi járásban ugy, valamint a nagy-mihályi járásban is az emlékezetet meghaladó árvizekkel sújtott községek egynémelyikében a járási szolgabírák mentési és segélyezési munkálatokat teljesítettek.

A vármegye számos vizektől átszelve és megtámadva valóságos ostromállapot alatt volt, melynek leküzdése, vagy legalább az állapotoknak enyhítése megkövetelte, hogy a központi kormányzat épen ugy mint ennek végrehajtó közegei fáradságot s áldozatot nem kimélve pontosan teljesítsék feladatukat.

Ezekből mindenki láthatja, mily igaztalanok és méltatlanok a „Pesti Napló“ vádjai.

De nem hagyhatom szó nélkül, hogy ha lettek volna is, amint nem voltak, az egyes intézkedések ellen panaszok, az ildomosság azt követeli vala, hogy azok legalább ne a vész napok óráiban bocsátassanak világgá, mert az igazságtalan vádak egyfelől zsbibasztólag hatnak a legjobb akarattól és buzgalomtól áthatott intézők ténykedéseire, másfelől pedig a szerencsétlenségtől meglátogatott lakosság kedélyének ok nélküli keserítését idézhetik elő.

Ez nem politikai vagy pártkérdés, ahol a nagyobb hangú rekriminációk is enyhébb beszámítás alá tartoznak, de ily eminens anyagi kérdésnél az izgatás valóságos bűn. És minden józanon ítélő bejártja, hogy ily irányban tartott fajajdulás, ha azok valóban léteznek, a szabályozás bajain segíteni nem fog.

Különben, hogy az alispáni hivatal jól választotta a tisztviselőket és közegeket, akik a reájuk bízott feladatot emberül betöltötték; hogy intézkedéseiben eltalálta az erélyes gyorsaság azon határát, amely eredményhez szokott vezetni, azt önérzettel mondhatjuk. Szerencsésnek érzem magamat, hogy elmondhatjuk, hogy a gondviselés segélyével a tiszabodrogi védett vidékek nagyobb károsodás nélkül a jelengi árvíz általi elöntéstől és a Bodrogköz csekély kivétellel a nagy megpróbáltatás sanaruságától megmentettek mondhatók.

Figyelmemet el nem kerülhetette, hogy a

közleményben a társulat elleni támadás éle egyedül a központi igazgató ellen intéztetik, holott tudomásom szerint ő a reá bízott feladatban járt el és azt valósággal a legnagyobb ügybuzgósággal teljesítette. De ez a társulat belügye lévén, ezt önmaguk között intézzék el.

S. a. Ujhely, 1888. ápril 2.

Viczmányi Ödön,
Zemplén vármegye főjegyzője.

Vármegyei ügyek.

Számvizsgáló kiküldöttek. (VIII. Közlemény.)

VII. Varannai járásban: 1. Varannó község részére Benczúr Aba csicsókai lakos. 2. V. Csemernye k. r. Pereszlenyi István varannai l. 3. Véhéc k. r. Tírpák József csemernyei l. 4. J. Volya k. r. Retteggy Bertalan vehézi l. 5. Bánszka k. r. Hobeck János vehézi l. 6. Káporuba k. r. Hrabóvszky Géza csemernyei l. 7. Dávidvágy k. r. Péchy Gusztáv szacsuri l. 8. Szacsur k. r. Hrehuss Gyula v. csemernyei l. 9. Csákyó k. r. dr. Schütz Nándor sókúti l. 10. Zamutó k. r. Szücs Béla csákyói l. 11. Sókút k. r. Adamkovics István agyagosi l. 12. Rudly k. r. Kovács Gyula sókúti l. 13. Agyagos k. r. Kovács Gyula sókúti l. 14. A. Patak k. r. Kunics Pál f. pataki l. 15. F. Patak k. r. Benczúr Emil mogoróskai l. 16. Mogoróska k. r. Kunics Pál f. pataki l. 17. T. Izsóp k. r. Kocsis András mogoróskai l. 18. Petkó k. r. Szekeres József mogoróskai l. 19. Mihálkó k. r. Smetkószky Mihály petkóci l. 20. Kvakó k. r. Smetkószky Mihály. 21. T. Kajnya k. r. Marczényi Mátyás n. dobrai l. 22. N. Dobra k. r. Farner Leonhard t. kajnyai l. 23. Trepez k. r. Marczényi Mátyás n. dobrai l. 24. Zsalobina k. r. Ratkó Endre matyasóci l. 25. Matyasóc k. r. Degró Imre zsalobinai l. 26. Tavarua k. r. Raksányi Pál szedliczkei l. 27. T. Polyanka k. r. Raksányi Pál szedliczkei l. 28. Stefanó k. r. Raksányi Pál. 29. Benkó k. r. Vizlóczky Gábor benkóci l. 30. Szedliczke k. r. Zubiczky György o. kázmár l. 31. O. Kázmér k. r. Vizlóczky Gábor szedliczkei l. 32. K. Domása k. r. Degró Imre zsalobinai l. 33. Majorócska k. r. Ureczky Béla tavaruai l. 34. Kladzán k. r. Balassa István br. a. hrabóci l. 35. A. Hrabó k. r. Zékány József kucsinai l. 36. Kucsin k. r. Vladár Emil kladzáni l. 37. Henzó k. r. Rónai Károly k. hosszmezzei l. 38. Possa k. r. Rónai Albert a. hrabóci l. 39. K. Hosszmezze k. r. Malonyai Ferenc a. hrabóci l. 40. V. Hosszmezze k. r. Gaál Sándor varannai l. 41. Cslosóka k. r. Vargha János mernyiki l. 42. Mernyik k. r. Sirilla István csicsókai l. 43. M. Krucsó k. r. Benczúr Aba csicsókai l. 44. Komárov k. r. Benczúr Aba. 45. T. Jesztreb k. r. Bujanovics Béla t. izsépi l. 46. Jeszenó k. r. Degró Imre zsalobinai l. (Folytatjuk.)

Pótvásár. A földmivelés ipar és kereskedelemügyi miniszter Nagy-Mihály városba f. évi április 16 és 17-ik napjaira pótvásárt engedélyezett; a Gálszécsen évenként május 14 és 15-ik napjaira eső orsz. vásár határnapjainak áthelyezésére vonatkozó kérelmet pedig elutasította.

A havaji póstahivatal, melynek beszűntetését célozták, a kassai pósta és távirda igazgató-ságtól érkezett jelentés szerint tovább is folytatja működését.

A magyar éjszakkéleti vasut az árviz tartamára S. a. Ujhely és Szomotor között a 199 es óránál a d. u. 4 órai vonat számára megálló helyet rendezett be.

Az elhalasztott ujoncozás a tokaji járás területén csak május hónapban fog megtartatni.

Ujoncozás Magymihályban. A f. évi márc. 26—ápril 4-ig végbement sorozás eredménye szerint, az ujonc-jutalék rovására besoroztatott 82, a honvédséghez 19 egyén. Hátralékban van a járás 100 ujonc-, illetve póttartalékossal. Az összes távollevő hadkötelesek száma 580, kiknek legnagyobb része Amerikában van.

Hírek a nagyvilágból.

A bolgár határokon Törökország mintegy 80,000 főnyi katonai haderőt összpontosított 15 üteg ágyúval.

Moltke grófot a német császár hercegi rangra emelte.

Minisztériumok bukása nyugaton, keleten. Franciaországban a Tirard-kormány helyét Floquet-minisztériuma foglalta el. A román királyságban Bratiano, aki 12 évig tartotta kezében a kormányzást gyeplőit, kénytelen volt helyet engedni a Rossetti minisztériumnak. A francia miniszterelnök, Floquet, három évig volt elnöke a kamarának.

Frigyes német császár, márc. 31-én kelt rendeletével megkegyelmezett a többek között mindazoknak, akik felségsgártás vagy sajtóvétség miatt ítéltek el a porosz polgári bíróságok által.

Hírek az országból.

Szabolcs vármegyének három községét, u. m. Eslár, T. Lök és Nagy-Falu községeket semmivé tette a Tisza áradata. Tisza-Eslár népsége volt lakóhelyéről áttelepedni készül.

Károlyi Viktor gf. a dúsgazdag néh. Károlyi Györgynek másodszületett fia, a csurgói és sörégi hitbizományi javak örököse csurgói kastélyában (Fejér vármegye) agyonlőtte magát. Borzasztó tettének oka magas fokú idegességben keresendő.

Különlélek.

(II. Rákóczi Ferenc) fejedelem születésének 212-ik évfordulója alkalmából a múlt hónap 25-én kiadott ünnepi számunkat a halhatatlan hős emlékéhez illő hazafias kegyelettel fogadta olvasó közönségünk. Vidéki lapársaink közül csak a »Bereg«, politikai napilapjaink közül pedig a »Budapesti Hírlap« vettek maguknak alkalmat arra, hogy ünnepi számunkat olvasván, emlékeztették olvasóközönségüket március 27-ének magasztos jelentőségére, amely nap megérdemelő, hogy ünnepnapá váljék nemzetünk öntudatában. Lapunk fentebb említett Rákóczi-számának egy disz példányát főmunkatársunk dedikálól sorok kíséretében elküldötte Thaly Kálmán orsz. gy. képviselőnek is, aki tudvalévőleg mint a dicsőséges Rákóczi-korszak jeles története, Magyarországon ez időszerint a Rákóczi-kultusz nagyerdemű főpapjának tekintendő. Thaly Kálmán e figyelem viszonzásául levelet intézett főmunkatársunkhoz. Leveléből közöljük e közérdeklő sorokat: »... jól esett, örömet okozott nekem mind a ... levél, mind pedig becses hírlapjuk, melyből meggyőződtem, hogy ama fényes jellemű nagy magyar hősről koronként a valódi hazafias kegyelet hangján meg-megemlékezik még szülő vármegyéje. Tartsák is fenn s ápolják Önök ezután is a dicsőnek emlékezetét!... Ami Rákóczi (és tegyük hozzá: leghűbb barátja, tanácsosa) al teregő-ja és jellemében, tehetségében méltó társa: Bercsényi) hamvai hazaszállításának újabb megsüregtetését illeti, annak... minthogy Törökországban a holtak hamvai bolygatását szentségtörésnek tartják... csakis titkon lehetne megtörténni, ami diplomáciai előkészítést föltételez... nincs tehát egyéb mód: várni kell alkalmasabb időre!...» Nagy örömről szolgál, hogy kitűnő tudásunk szellemi közremunkálására a jövő évi emléknapra, ha ugymond, azt az időt megéri, kegyesen felajánlotta. Isten tartsa és éltesse a kiváló honatyát s szaktudóst a legjobb munkaközelvben még igen sokáig: hazánk dicsérete és nemzeti dicső történelmünk kultiválására!

(Rákóczi-ereklyék) Érdekes kéziratok jutottak néhány nap előtt Esztergomvárosába szépen gyarapodó könyvtárába. A kéziratok között nagy történeti becse van Rákóczi Ferenc azon leveleinek, melyek a szatmári békekötésre vonatkoznak. A latin levelek címe »Correspondentia Rakotziano-rum seu Tractatus Pacis inter Eos.« A százhetvenhét folió lapra terjedő kéziratok között Rákóczi Ferentől hét levél van, melyeket Károlyi Sándorhoz intézett. A levelezés időtartama alig harmadfél hónap, de a kelet helye hat, a mi a szerencsétlen szabadsághős hanyatott életét bizonyítja. Az első levelet 1711-ben Olcsváról írta febr. elsején, a másodikat Munkácsról febr. 8-án, a harmadikat Palánkról febr. 11-én, a negyediket Alsó-Vereczkéről, febr. 20-án, az ötödiket Stryről, márc. 27-én, a hatodikát ugyanonnan, április 4-én s a hetediket Kubinról, ápr. 18-án. Ezzel megszabad a fejedelem levelezése. De a nagy fölökötten igen sok érdekes levél van Károlyi Sándortól, Pálffy János gróftól, Komáromy Györgytől, sőt magától első József császártól is, valamennyi az akkori időkből való másolatban. Az érdekes kéziratok a szatmári békekötésére nézve rendkívül becses, kuforrás értékű anyagot tartalmaznak. A nevezetes Rákóczi-ereklyék Esztergom nem régiben boldogult polgármesterének, Papp János limlomjainak rejtékéből kerültek napvilágra. (Budapesti Hírlap.)

(Jótekonyság.) Mailáth József gf. a bodrogközi árviz által sújtottak fölsegítésére 1200 főt küldött az alispáni hivatalhoz.

(Bubics Zsigmond) kassai püspök óméltósága a n. mihályi kisdudóvó-iskola építési alapjára száz forintot adott. Isten áldja s óvja drága életét a ritka, nemeskeblű egyházi fejedelemnek!

(A kaszinó-est.) mely f. hó 3-án tartatott Ujhelyben, mint eddig még mindig, ezuttal is fényesen sikerült. Akik ott voltak, azok bizonyosan kedvetlenül felejtethetetlen órai közé fogják számítani. Kezdetül végig a legjobb kedélyhangulat uralkodott, ritka animóval ment a tánc, különösen a virradó csárdás, amelynek hossza-vege nem volt. Az est tündöklő csillagai valának: Bydeskuty Örzse, Chyzer Margit, Chyzer Etelka, Diószeghy Örzse, Diószeghy Vilma, Dókus Rózsa, Hericz Örzse, Isépy Etelka, Isépy Lenke, Kossuth Ilon, Major Ilon, Szirmay Matild és Viczmányi Mariska; továbbá: Liszy Kornél, Szirák Barnáné, Szerdahelyi Vincéné, Szerviczky Ödöné, Szunyogy Dezsóné és Viczmányi Ödöné.

(Égi háboru) Folyó hó 5-én este egy teljes óráig tartó hatalmas mennydörgés, villámlás és felhőszakadással járó égi háboru viharzott végig városunk fölött. Az alá zuhogó zápor a házakban s csatornában kisebb-nagyobb károkat okozott.

(Vonat-forgalom) A vasuti közlekedés Ujhely és Patak között, a forgalmi nehézségek megszűntével, e hó 4-től kezdve a gyors-, személy-, vegyes és tehervonatok számára megnyit.

(Reménytelen szerelem áldozata.) Margó Zelma (családi nevén Morgenstein Záli) Ujhelyben is megfordult kedvelt operett-énekesnő, öngyilkossági szándékából magára lőtt.

(Lovaskör.) Conradi cirkusza, mely a telet Eperjesen nyomorogta végig, társulatának egy részével áttelepedett S. Patakra, hol meglehetősen lanyha pártolásnak örvend; amin nem is lehet megütközni, mert a társulatnak szemefénye, Gautier műlovas, négy lóval még Eperjesen maradt, hogy lovaglótanítói minőségében elvállalt s még egy jó hónapra terjedő kötelezettségének ottan eleget tegyen; a kecses műlovasnők pedig még Patakra-várándó állapotban, ki tudja, hol vannak. Conradi, mihelyest szétszórt erőt csoportosíthatja be fog köszönteni városunkba is.

(Kérelem a nagyerdemű közönséghez.) Az árvizek rohamos fellépése messzterjedő vidékek lakosságát döntötte nyomorba. Békés, Csongrád, Szatmár, Zemplén vármegyékben és az ország több pontjáról naponta érkeznek a vészhirek, melyek az elemi csapás nagyságát és a lakosság kétségbeesztő helyzetét hirdetik, sőt a pozsonyimegyei Felső-Csalóközben az elemi csapások legborzasztóbb neme az éhínség uralkodik. A vörös-kereszt egyesület igazgatósága a pozsonyimegyei választmányának és a szatmári fiókegyesületnek küldött ugyan rögtön és első segélynyújtásul 300—300 frot, mindez azonban a baj nagyságával szemben nem elégséges s azért alulirt igazgatóság a társadalom körülményeihez fordul s arra kéri a nagyerdemű közönséget, hogy pénzübeli adományait vagy ruhaneműket mielőbb hozzá (Budapest II. Lánchid-utca 1.) küldeni sziveskedjék annak kijelentésével, mely károsultak javára fordítassék a nyújtott összeg. Fiókegyesületi választmányaink szintén a legkétségbeesettebben közvetítették hozzá a könyöradományokat. Minden legkisebb összeg is »Budapesti Közlöny«-ben hivatalosan nyugtáztatik. Budapesten, 1888. évi március 25-én. Az elnökség: Gróf Károlyi Gyula, Zichy Nándorné.

(Március tizenötödike a felvidéken.) Mezőlaborc és vidéke március tizenötödikét ez évben is úgy mint máskor fényesen ünnepelte meg. Az ünnepség a vasuti állomás helyiségében tartatott meg, László Géza ottani derék állomási főnök egyes rendezése mellett. Valóban impozáns és hatást keltő ünnepiesség volt ez, írja levelezőnk, melyen nemcsak a férfiak, de a szépnemből is számosan jelentek meg. Az ünnepség közös vacsorával vette kezdetét, mi közben a lelkesebbnek lelkes alkalmi beszédek egymást érték. Kiváló hatást keltett, Kiss István m. laborczi állami tanítónak legelső sorban mondott hazafias beszéde.

(Rövid hírek) Kosztura István, vejeitei lakost f. hó 2-án saját vigyázatlansága miatt a robozó vonat elgázolta. Ugyanakkor N. Szalánczon hasonló szerencsétlenség történt. B. Szerdahelyről írják, hogy ottan husvét másod napján valami Hornyák A. nevezetű vajúgató cigány a korcsmában Balog József parasztleánynek a hasába szurt. A vérengző cigányt Kravecz uhános örmester többet magával alig bírta megfékezni. Csóri Ferke hős ivadékát a csendörök Ujhelybe szállították. Hartstein Ábrahámot, az ujhelyi izraelita hitközségnek egyik tipikus alakját, a múlt héten helyezett örök nyugalomra az itteni hitfelekezet sírkertjében. A vén Ábrahám a kilencvenedik év körül járt. Avval foglalkozott, hogy az ígér-földjén eltemetkezni szándékozók számára Jeruzsálemben sírhelyeket vásárolt s igen szép vagyonra tett szert. Ő maga is Józsefát völgyében szándékozott végső nyugalomra térni. Szándékát váratlanul bekövetkezett halála miatt meg nem valósíthatta. Az angyal trombita szavára neki is meg kell hát majd tenni a földalatti hosszú vándorutat.

(Révész Imre) jó nevű táncitanító közbejött akadályok miatt tánciskoláját csak április 15-én nyitja meg, ahová a beiratkozott növendékek saját érdekekben is pontosan megjelenni kéretnek. Beiratkozások özv. Schön Izidorné házában, Kazinczy-utca, naponta eszközölhetők.

Nyersselyem bastruhákat 10 frot 50 krjával, valamint jobb minőséget is szétküldi vámmentesen Henneberg G. gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek 10 kr portóval.

Jótekonyság adója.

A múlt számunkban kimutatott 520 fton felül még adakoztak Ujhelyben; I. Schweiger Ignác gyűjtőívén 5 fttal: Rose József, Schweiger Ignác, Valler Lipót; 3 fttal: Klein Salamon fakereskedő; 2 fttal: Schweiger Dá.

*) A multi számból elkészett.

Szerk.

Gazdasági gépek bizományi raktára.

BEHYNA TESTVÉREK

vas- és fűszerkereskedésök
S.-A.-UJHELYTT

a nagyérd. közönség becses figyelmébe ajánlják
mindennemű ideai töltésű

GYÓGY-ÁSVÁNYVIZEIKET

valamint ugyancsak friss töltésű
bártfai, baldőzei, Camilla, polenai,
szolyvai, szlatvini stb. borvizeiket.

Valódi Quedlinburgi répamag s egyéb
gazdasági és kerti magvak

Román- és portland-cément
eladás

Phönix- biztosító-társulat
tőkegyűlése

FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérigazgatója és több kiváló gazd.
gépgyár képviselője,

Budapest, üllői ut 25 sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tűzveszélyt elhárító
szikrafogóval ellátott és fa-, szén- vagy szalmatüzelésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat,

melyeknél a nagy tűz-
szekrény folytán tüze-
lő anyagban nagy
megtakarítás eredmé-
nyeztetik; az ugyan-
azon gyárban készült,

**felülmulhatlan
munkaképes-
ségü**

48", 54" és 60" széles vaskeretű gőzcseplőgépeket,

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással, és pedig:

a) az új, maguk között négyoszögű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egy-
másra illesztett keményfa rudacsokból alkotott **tőrekrosta**, mely által a **tőrek-
ben 180-szor kevesebb szem megy veszendőbe;**
b) a meghosszabbított **rázó-asztal**, mely a szalmának egy második kirázását
eszközlí s miáltal a **szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad visz-
sza**, mint az eddig ismert legjobb gőzcseplőgépeknél, mely eredmények a m.-óvári
és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstatáltak.

— Azonkívül ajánlom —

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobiljaimat

hozzájuk tartozó **pánczélszeges cseplőgépekkel**, valamint mindennemű **jár-
gánycseplőgépeket, Hollingsworth-szénagereblyéket, fűkaszaló-
kat, aratógépeket** és minden egyéb legjobbnak bizonyult és szolid szerkezetű
mezőgazdasági gépeket leszállított árak mellett.

2-10

Tk. 262. sz.
1888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a sáros-pataki
népbank mint szövetkezet végrehajthatónak Réthy Károly és Tóth Istvánné szül. Rátkay Zsu-
szanna végrehajtást szenvedők elleni 55 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyé-
ben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróház területén lévő s.-pataki 145.
sz. tkjvben 269./b. hr. s 504. összeírás, valamint 270./b. hr. szám alatt Réthy Károly végre-
hajtatást szenvedő és neje Lőkás Mária tulajdonánál jegyzett, s az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a
alapján egészben árverés alá bocsajtott ház, belsőség és kertre 400 frtban megállapított kikiáltási
árban, — továbbá a s.-pataki 3429. sz. tkjvben özv. Tóth Istvánné szül. Rátkay Zsuzsanna
végrehajtást szenvedő tulajdonát képezett, s a végrehajtási zálogjog bekebelezése után Galgóczy
Ödön tályai lakos vevő javára tulajdonjogilag bekebelezett 4279./b. hr. számú Megyerórszben
fekvő szőlőre 122 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az 1888. évi április hó 9-ik napján d. e. 9 órakor S.-Patakon a község
házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
Árverezni szándékoznak tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 40 frt és 12 frt
20 krt készpénzben, vagy 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 70. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1888. január hó 19-én.

Kolos, kir. törvénzségi bíró.

Szőlőbirtokosok

figyelmébe ajánlom

a koncentrált mütrágya szőlőre alkalmazását

melyek a gyár által szavatolt

8—10% oldható villsav | 2—3% salétrom légeny
3—3% amoniak légeny | 12—14% kéns.haméleg(kali)

minőségi tartalmánál fogva a szőlőtőkének erőteljesebb
növést előmozdítja, jobb és bőségebb termést biztosít,
és ezáltal a tőke a phylloxera kártékony pusztításának
több éveken át teljesen ellenáll.

Megbízható minőségben 100 kilogramm **12 frt 50 krért**,
nagyobb vételnél olcsóbban kapható.

(Egy tőkéhez 100 gramm 1/10 krajczárért szükséges.)

LINKESCH SAMU özv.

vasüzlet és különféle mütrágyák főraktárában
Eperjesen.

6-10

Háziaszonyaink figyelmébe!

A magyar ipar életrevalóságát

leginkább az bizonyítja, hogy oly elősmert
jóságú termékeket képes létrehozni, mint a
8—20 milyen a

LENCK-KÁVÉ

mely illat és az alkatrészek kifogástalan mi-
nősége tekintetében **felülmulja** az összes ed-
dig ismert kávépótlékokat s nem drágább,
mint a legjobb külföldi pótkávék.

A **LENCK-kávé** kapható **minden** fű-
szerkereskedésben s ahol még nem volna,
vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség
követelje mint magyar gyártmányt
Sátoralja-Ujhelyre és környékére nézve a gyár
képviselője **Lichtenegger R. ur Kassán.**

84/888. sz.

Arverési hirdetmény.

Atulirt kiküldött végreható az 1881. évi LX. t. c.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kir.-hel-
mezi kir. járásbíróház 520/1888. p. számú végzése által Róth
Bernáth javára Huszák István és Perhács György ellen 102
frt 50 kr. tőke, ennek 1887. évi december hó 31. napjától
számítandó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 77 kr. per-
költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás al-
kalmával bíróság lefoglalt és 461 frtba becsült egy 4 lóerejű
lovass gép járgányval, szarvasmarhák és szemes életmüek-
ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a k.-helmezi kir. jbiróság 585/88. p.
számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis
Dámóc községében alperesek lakásán leendő eszközésére
1888. évi április hó 16-ik napjának d. u. 3 órája határidőül ki-
tűzetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,
az 1881. évi 60. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igé-
rőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX.
tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok
vételéről a végrehajtható követelését megelőző kielégítettetés-

hez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban
eszközöltetett volna és ez a végreh. kvből ki nem tűnik, el-
sőbbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott ki-
küldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelen-
teni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táb-
láján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmezen, 1888. évi április hó 4. napján.

Szabó Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

790. sz.
Tk. 1888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi ható-
ság közhírré teszi, hogy Kerchner József végrehajthatónak
Göcz Jánosné szül. Matizs Mária végrehajtást szenvedő elleni
végrehajtási ügyében Kántor Mihály árvevési vevő ellen
beadott kérelem következtében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék
(a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróság) területén lévő Trauczonfalva
községe határában fekvő a tranconfalvi 327. sz. tkjvben A. I.
1-9 sorszám alatt foglalt 2/3-ad kültelekből Göcz Jánosné
szül. Matizs Máriaét illető s az 1887. évi december hó 5-ik
napján foganatosított bírói árverésen Kántor Mihály s.-pataki
lakos által 390 frt megvett fele részre az új árverést 369
frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi május hó 7-ik
napján d. e. 9 órakor Trauczonfalván község házában meg-
tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak tartozni az ingatlan becsárának
10%-át, vagyis 36 forint 90 krt készpénzben vagy az 1881.
LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi
hatóságnál, 1888. február 16-án.

Kolos Gyula, kir. törvénzségi bíró.

Tk. 3235. sz.
1887.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré
teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Bodnár
Ferencz, mint Kocsis Ferencz s társ. gondnoka, végrehajtást
szenvedő elleni 416 frt 13 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti
végrehajtási ügyében, (a tokaji kir. jbiróság) területén lévő
B.-Sára község határában fekvő, a b.-sárai 17. sztkjvben fog-
lalt, 18 hr., 2215, 2216. ktri sz. a. foglalt ház, udvar és

kert 224 frt; a 44. hr., 367. ktri sz. alatti gazsi-rét és gyü-
mölcösös, 248 frt; a 126. hr., 2053. ktri sz. alatti Dobra-szöllő,
132 frt; a 131. hr., 2060. ktri sz. a. foglalt Dobra-szöllő 108
frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi
május hó 4-ik napján d. e. 9 órakor, B.-Sára község házában
megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak tartozni az ingatlanok becsárá-
nak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-
cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügy-
minisztr. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál,
1887. évi december 10-én.

Kálmán S.,
kir. alfőbíró.

Fürdő-bérlet.

Az erdőbényei kellemes
fekvésű, rendkívüli gyógy-
hatású vizéről előnyösen is-
mert és tömegesen látoga-
tott gyógyfürdő, tulajdonos
változás miatt, bérbe adó.
Igen előnyös bérfeltételek
mellett, teljes felszereléssel.
Értekezhetni dr. Ferenczy
Elek tulajdonossal Sztankó-
czon u. p. Nátafalva, hol va-
suti állomás is van.

1-3

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye
és vasöntődéje

MISKOLCZON

Clayton és Shuttleworth angol gép-
gyár képviselője

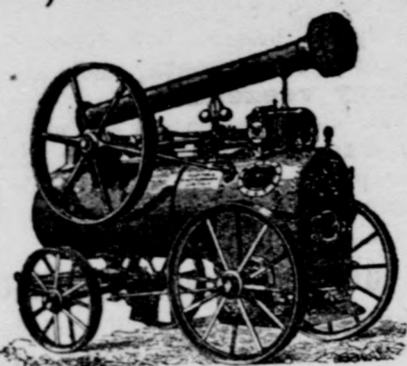
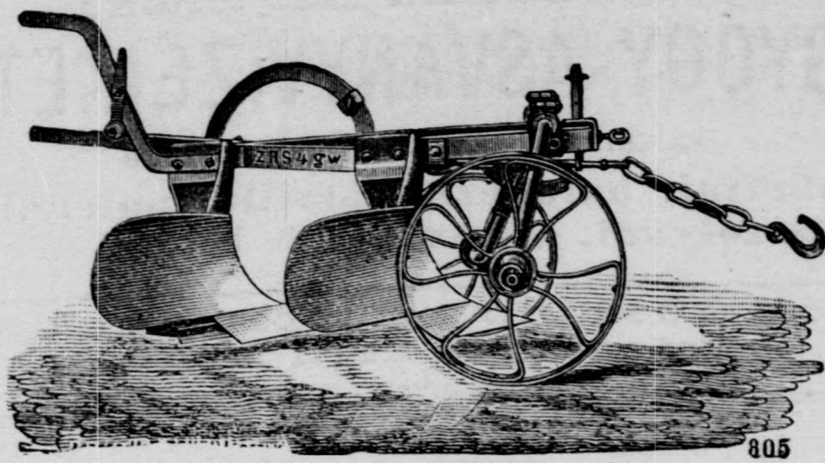
Ajánlom a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges gépeket, nevezetesen **legjobbakknak elismert** szilárd szer-
kezetű és mégis könnyű Clayton & Shuttleworth-féle

egyed, kettős és hármás **ekéket, boronákat, tús-
kés és gyűrűs hengereket, lókapákat, szóró-
vető gépeket, továbbá**

„Universal-Drill“ és „Junior-Drill“

sorvetőgépeket, Backer-rostákat, olajsajtó-
kat, malomberendezéseket, **új vagy kevésbé hasz-**

nált, de teljesen kijavított és igen jó karban lévő

gőzcséplők és gőzmozgonyok

előnyös árban három évi leszállásra kaphatók.

Gépgyáram elvállal jutányos árakban és előnyös fizetési feltételek mellett minden-
féle **cséplő- és kazán-javításokat,**

tűzszekevények és csőfalak

3-6 elkészítését, **hengerek kifűrészt, ekék és vetőgépek átalakítását** a legújabb rendszerűekre és minden e szakmába
vágó munkák teljesítését.

Jelenleg raktáromon kaphatók a következő használt kitűnő gépek:

3 drb már használt Ganz féle 17. számú sima örlő- szék kitűnő állapotban darabonként	320 frt	1 drb használt 3 1/2 lóerejű Locomobil	600 frt
1 drb egészen új egyjáratu malom-kövekkel	475 frt	1 drb használt 8 lóerejű Locomobil	880 frt
1 drb egészen új kétjáratu malomkövekkel	875 frt	1 db használt 10 lóer. Locomobil Clayton-Shuttleworth-féle	1400 frt
		1 drb használt 12 lóerejű Locomobil Robey-féle	1600 frt

továbbá Clayton & Shuttleworth és Marshall-féle egész cséplőkészletek.

Képes árjegyzékek és költségvetések mindenkor kívánatra küldetnek. Előnyös fizetési feltételek.

Használt gépeket veszek vagy új gépekre becserelek.

Fecskenők, fűrészek, favágó gépek, mindenféle gép- és ekerezések.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb
körökben is.

Ő felsége József főherceg. és ő felsége Milán szerb király

— asztalán rendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy
mint hazánkban általánosan a **kolera** megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszer-
nek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-
célzatra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindu-
latába ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel

az **ÁGNES-forrás**
kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és ven-
dégeljében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTYL.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt ledveltségnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek és Szentgyörgyi
Vilmos urak kereskedéseikben.

I-12

3035. sz.

Zemplén vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Az V. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal
62./88. sz. jelentése a m. kir. államvasutak
szerencsi állomásánál a kút viz szaporítására az Ond
patakából kivezetendő vízvezeték engedélyezése tár-
gyában.

A kir. kulturmérnöki hivatal 39./87. szám
alatt beadott műszaki véleménye figyelembe véte-
lével a víz jogi törvényre vonatkozó ált. r. 10. §-a
értelmében az iratok a megyei levéltárba 30 napi
közzemlére tételnek, és egyidejűleg az ügy tár-
gyalását elrendelvé, annak határidejéül **f. 1888.**
évi május 5. napjának d. e. 9 óráját a szerencsi
vasuti indóházhoz tüzöm ki, és a tárgyalás veze-
tésével Horváth József tb. főjegyzőt megbízom.

Miről érdeklettek a víz jogi törvény 163. §-a
értelmében a vármegye hivatalos lapjában hirdet-
ményileg oly felhívással értesítettnek, hogy a mun-
kát tekintetében netáni ellenvetéseiket a köz-
szemlére kitétel alatt írásban vagy a tárgyalás
alatt szóval annál is inkább adják elő, mert ellen-
kező esetben a jogositvány tárgyában a határozat
meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Egyidejűleg a tárgyaláshoz Szerencs község
előljárósága, a kir. állam építészeti hivatal főnöke,
a m. kir. államvasut igazgatóság az ált. r. 15. §-a
értelmében meghívotnak.

S.-a.-Ujhely, 1888. márt. 17.

Alispán h. Viczmány Ödön,
főjegyző.

Házeladás.

A Klastrom utcában lévő 786.
öi. számú cserépfedelű jó karban
lévő ház szabad kézből minden
órán **eladó**. Bővebb lelvilágosi-
tással a tulajdonos szolgál.

I-1